

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Vyhodnocení rozdílů konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob v České republice a v Rakousku

Evaluation of the Differences in Constructional Elements of Personal Income Tax in the Czech Republic and in Austria

Student:
Vedoucí diplomové práce:

Bc. Kateřina Holemá
Ing. Michal Krajňák, Ph.D., MBA, LL.M.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kateřina Holemá**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Vyhodnocení rozdílů konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob
v České republice a v Rakousku**
**Evaluation of Differences in Constructional Elements of Personal
Income Tax in the Czech Republic and in Austria**

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Vymezení daně z příjmů fyzických osob v České republice
 3. Charakteristika daně z příjmů fyzických osob v Rakousku
 4. Komparace daně z příjmů v jednotlivých zemích
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

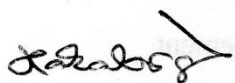
- ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.
THOM, Michael. *Tax Politics and Policy*. New York: Routledge, 2017. 263 p. ISBN 978-1-138-18338-4.
VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2019*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 560 s. ISBN 978-80-7598-325-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Michal Krajňák, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 24.04.2020

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 24. 4. 2020

.....

Kateřina Holemá

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Vymezení daně z příjmů fyzických osob v České republice	6
2.1	Definice daně.....	6
2.1.1	Funkce daní	6
2.1.2	Členění daní.....	7
2.1.3	Daňová soustava a daňový systém	8
2.2	Sociální pojištění v České republice.....	10
2.2.1	Sociální zabezpečení	10
2.2.2	Veřejné zdravotní pojištění	12
2.3	Základní pojmy a dílčí základy daně z příjmů fyzických osob	13
2.3.1	Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků	14
2.3.2	Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti.....	16
2.3.3	Příjmy z kapitálového majetku.....	17
2.3.4	Příjmy z nájmu	18
2.3.5	Ostatní příjmy.....	19
2.4	Osvobození od daně z příjmů fyzických osob.....	21
2.5	Nezdanitelné části základu daně.....	22
2.6	Položky odčitatelné od základu daně.....	24
2.7	Slevy na dani a daňové zvýhodnění	25
2.8	Sazby daně a formy výběru daně.....	27
2.9	Komplexní výpočet daně z příjmů fyzických osob	28
3	Charakteristika daně z příjmů fyzických osob v Rakousku	30
3.1	Daňová soustava	30
3.2	Sociální zabezpečení.....	35
3.2.1	Sociální pojištění	35
3.3	Základní pojmy a jednotlivé druhy příjmů	36
3.3.1	Příjmy ze zemědělství a lesnictví	38
3.3.2	Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti.....	38
3.3.3	Příjmy z podnikání	40
3.3.4	Příjmy ze zaměstnání	40
3.3.5	Příjmy z kapitálových aktiv.....	43
3.3.6	Příjmy z pronájmu a leasingu.....	43
3.3.7	Ostatní příjmy.....	44
3.3.8	Výdaje snižující dílčí základy daně.....	45
3.4	Příjmy osvobozené od daně	46
3.5	Odpočty od základu daně po zohlednění ztráty.....	46
3.5.1	Zvláštní výdaje	47

3.5.2	Mimořádné zatížení	48
3.5.3	Nezdanitelné částky	48
3.6	Slevy na dani	49
3.7	Daňové sazby a formy výběru daně	50
3.8	Komplexní výpočet rakouské daně z příjmů fyzických osob	51
4	Komparace daně z příjmů v jednotlivých zemích	53
4.1	Legislativní srovnání daně z příjmů fyzických osob	53
4.2	Makroekonomické ukazatele daňového zatížení	58
4.2.1	Daňová kvóta	58
4.2.2	Daňový mix	59
4.2.3	Den daňové svobody	60
4.3	Praktické výpočty daně	60
4.3.1	Výpočet daňového zatížení českého poplatníka A	61
4.3.2	Výpočet daňového zatížení rakouského poplatníka A	62
4.3.3	Výpočet daňového zatížení českého poplatníka B	63
4.3.4	Výpočet daňového zatížení rakouského poplatníka B	64
4.4	Vyhodnocení srovnání modelových příkladů	65
4.4.1	Efektivní sazba daně	66
4.4.2	Daňová progresivita	70
4.5	Korelační analýza	72
4.5.1	Pearsonův korelační koeficient pro poplatníky A a B	73
4.5.2	Spearmanův korelační koeficient pro poplatníky A a B	74
4.5.3	Srovnání koeficientů poplatníků A a B	76
4.6	Doporučení k optimalizaci daňové povinnosti poplatníků	76
5	Závěr	78
	Seznam použité literatury	80
	Seznam zkratk	84
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Daň z příjmů fyzických osob je nedílnou součástí příjmů státního rozpočtu České republiky i Rakouska a je využívána jako významný fiskální nástroj v hospodaření obou států.

Daň z příjmů fyzických osob se týká téměř každé osoby s příjmy a je velice důležité, aby se poplatníci byli schopni v této dani orientovat. Tuto skutečnost ovšem komplikuje nespočet legislativních aktualizací, které tuto daň každoročně provází. Tato diplomová práce průběžně upozorňuje na nejnovější úpravy daně z příjmů fyzických osob a vychází z legislativy platné k 1. 1. 2020.

Cílem diplomové práce je vyhodnocení rozdílů konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku za pomoci teoretického srovnání legislativní úpravy v obou zemích a následné aplikace a zhodnocení rozdílů na modelových příkladech.

Druhá kapitola diplomové práce se zabývá definicí nejdůležitějších daňových pojmů České republiky společně s charakteristikou sociálního pojištění a vymezením konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob dle platné legislativy v České republice.

Další část diplomové práce pojednává především o aspektech zdanění příjmů fyzických osob v Rakousku. Mimo jiné je zde také vymezen právní systém a celková daňová soustava této země.

Praktická část diplomové práce rozebírá teoretické rozdíly ve zdaňování příjmů fyzických osob v obou zemích, porovnává daňové kvóty, daňové mixy a dny daňové svobody, pomocí modelových příkladů srovnává zdaňování v České republice a Rakousku s využitím efektivní sazby daně, ukazatelů daňové progresivity a korelační analýzy. V závěru dochází ke zhodnocení problematiky společně s návrhem možných změn.

V diplomové práci jsou využity metody praktické aplikace, deskripce, postupu, komparace, syntézy, analýzy, a z matematicko-statistických metod je využita metoda korelační analýzy.

2 Vymezení daně z příjmů fyzických osob v České republice

Tato kapitola se zabývá vymezením základních daňových pojmů vč. vymezení funkcí a členění daní. Následně je definováno sociální pojištění České republiky a daň z příjmů fyzických osob v členění na jednotlivé dílčí části základu daně, osvobození od této daně, nezdanitelné položky, slevy na dani, sazby daně, formy výběru daně a samotný výpočet daně z příjmů fyzických osob.

2.1 Definice daně

Všeobecná definice daně v českém zákonodárství zcela chybí, její definici lze naléznout pouze v Daňovém řádu (je jen pro účely tohoto předpisu). Teoreticky je však daň charakterizována jako platba:

- povinná,
- neúčelová,
- nenávratná,
- neekvivalentní,
- dána zákonem a
- plynoucí do veřejného rozpočtu. [1]

2.1.1 Funkce daní

Daně mimo zajišťování příjmů do veřejných rozpočtů a provádění fiskální politiky (jejich prostřednictvím) mají v ekonomice i různé další funkce, které budou charakterizovány dále.

Alokační funkce se zaměřuje na optimalizaci mezi veřejnou a soukromou spotřebou. Řeší neefektivnosti v alokaci některých zdrojů, které mohou být zapříčiněny např. veřejnými statky, externalitami nebo existencí monopolu.

Redistribuční funkce daní vychází z předpokladu, že rozdělení důchodů v ekonomice zapříčiňuje nerovnost v bohatství. Vláda toto nerovnoměrné rozdělení zmírňuje prostřednictvím vybírání vyšších daní od bohatších a jejich následné přerozdělení prostřednictvím transferových plateb chudším.

Stimulační funkce je dána možností ovlivnit subjekty daně prostřednictvím možností snížení/zvýšení daňové povinnosti za splnění určitých podmínek. Např. mohou být poskytnuty daňové úspory, což může stimulovat daňové subjekty k určitému „pro stát výhodnému“ chování.

Poslední funkcí je **stabilizační funkce**, která se zabývá makroekonomickými cíli a to zejména – zmírňováním cyklických výkyvů v ekonomice za předpokladu zajištění stabilní míry nezaměstnanosti, cenové stability a ekonomického růstu. [2]

2.1.2 Členění daní

Za nejzákladnější členění daní lze považovat rozdělení **dle vazby na důchod poplatníka**, které dělí daně na přímé a nepřímé. Základním rozdílem je, že poplatníkem a plátcem přímých daní je tatáž osoba, zatímco u daní nepřímých je poplatník a plátcem rozdílnou osobou. Přímé daně jsou vyměřeny na základě majetku/příjmů poplatníka, zatímco u daní nepřímých se vychází ze spotřeby/nákupu určitého statku nebo služby.

Za další rozdělení lze považovat členění **dle způsobu jejich výběru a úhrady** na daně vybírané na základě daňového přiznání a daně vybírané srážkou (u zdroje příjmu), **dle subjektu**, který je daň nucen zaplatit (např. jednotlivec, domácnost, manželé, firma), **dle objektu daně**, na který se daň váže případně dle důvodu, z jakého je daň odváděná (z důchodů, z výnosů, z majetku, z hlavy, z obratu, ze spotřeby, z finančních transakcí).

Klasifikace daní **dle respektování příjmových poměrů poplatníka** člení daně na daně osobní a in rem. Daně osobní přímo respektují příjmové poměry poplatníka, naopak daně in rem vycházejí z vlastněného majetku. Dále existuje např. členění **dle stanovení hodnoty daně**, dělí daně na ad valorem (procentem ze základu daně v peněžních jednotkách) a na daně jednotkové (stanovují se na základě množství jednotek daňového základu), členění **dle negativního dopadu daní na tržní mechanismus**, kde jsou daně rozděleny na distorzní (způsobují u ekonomických subjektů důchodový i substituční efekt) a nedistorzní daně (způsobují pouze důchodový efekt u ekonomických subjektů a neovlivňují změnu spotřebitelského chování).

Dalším velmi důležitým členěním je rozdělení **dle stupně progresu daní** na daně progresivní (s růstem důchodu poplatníka roste daňové zatížení), daně proporcionální (s růstem

důchodu se míra jeho zdanění nemění) a daně regresivní (s růstem důchodu průměrná daňová zátěž poplatníka klesá). [1]

Poslední vybrané třídění daní se týká **klasifikace daní dle metodiky OECD** na základě, kterého se vytvářejí jednotlivé dílčí daňové ukazatele vybraných zemí. Za hlavních 6 skupin, které jsou dále rozdělovány do dalších podskupin, se považují:

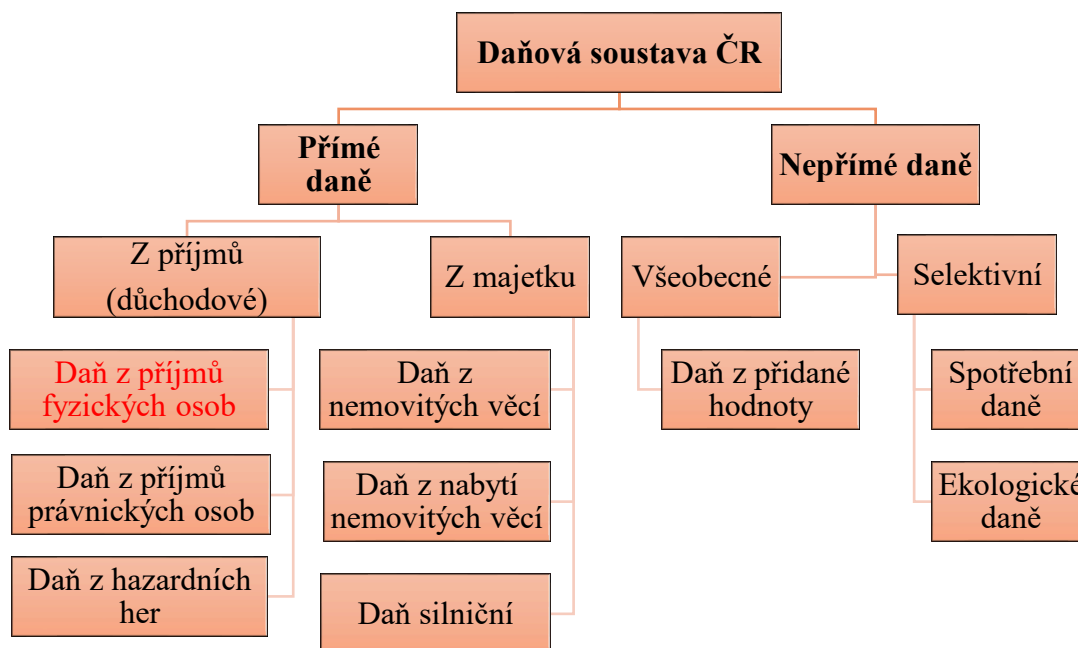
- daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů (1000),
- příspěvky na sociální zabezpečení (2000),
- daně z mezd a pracovních sil (3000),
- daně majetkové (4000),
- daně ze zboží a služeb (5000) a
- ostatní daně (6000).

Třídění daní dle OECD vychází z výše zmíněných rozdělení (zejména dle předmětu daně a dle subjektu). [2]

2.1.3 Daňová soustava a daňový systém

Pojem **daňová soustava** označuje souhrn všech daní vybíraných na území ČR. Daňová soustava České republiky se skládá z přímých a nepřímých daní, jak zobrazuje Schéma 2.1.

Schéma 2.1 Daňová soustava ČR

Zdroj: vlastní zpracování [2]

Přímé daně jsou tvořeny daněmi z příjmů a daněmi z majetku. Důchodové daně (neboli daně z příjmů) zahrnují daň z příjmů fyzických osob, která bude v této kapitole podrobně rozebrána (sazba daně 15 %), daň z příjmů právnických osob (sazba daně 19 %) a daň z hazardních her (předmětem daně je zdanění provozování hazardních her). Daně z majetku se člení na daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí a daň silniční. Daň z nemovitých věcí zahrnuje daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek (sazba daně závisí na účelu a typu stavby/pozemku). Daň z nabytí nemovitých věcí je aktuálně jedinou jednorázovou daní v české daňové soustavě. Vyměřuje se především v případě úplatného převodu vlastnického práva k nemovitém věcem (sazba daně 4 %). Silniční dani jsou podrobeny silniční motorová vozidla registrována a provozována v ČR a vozidla nad 3,5 tuny určené k přepravě nákladů registrované v ČR (sazba daně se liší dle druhu vozidla, u osobních aut dle zdvihového objemu motoru, u nákladních dle hmotnosti a počtu náprav).

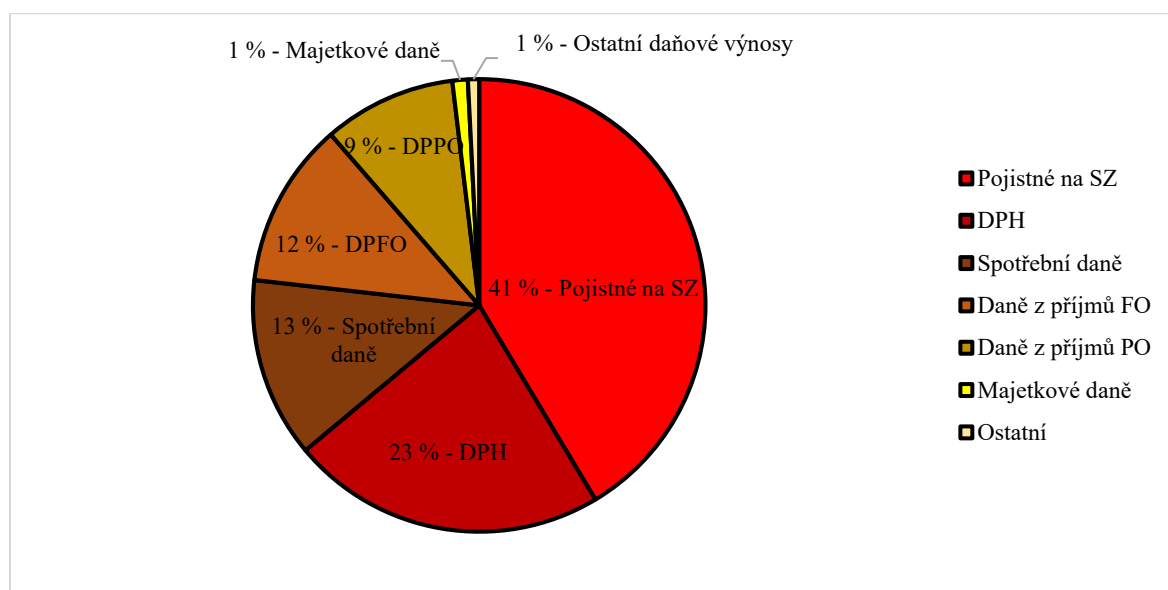
Nepřímé daně se skládají z všeobecných a selektivních daní. Všeobecnou daní je daň z přidané hodnoty, která má v České republice 3 sazby daně – 21 % (na většinu zboží a služeb), 15 % (např. na potraviny, ubytovací a stravovací služby) a 10 % (např. na léky, knihy, kojeneckou výživu). Mezi selektivní daně patří daně ekologické a spotřební, jenž jsou uvalovány na vybrané výrobky, u kterých chce stát omezit jejich spotřebu. Spotřební dani v České republice podléhají minerální oleje, tabákové výrobky, pivo, víno a meziprodukty (sazby daně jsou pevné a diferencované, výše daně závisí na počtu fyzických jednotek vyrobeného/dovezeného zboží). Energetické daně slouží především k omezení spotřeby vybraných komodit z důvodu ochrany životního prostředí. Skládají se z daně ze zemního plynu, daně z pevných paliv a daně z elektřiny.

Sociální pojištění, cla a poplatky zpravidla nejsou zařazovány do české daňové soustavy (stojí na rozhraní daní, popř. se označují jako ostatní daňové příjmy). [3]

Daňový systém oproti tomu zahrnuje kromě jednotlivých daní (daňové soustavy) i instituce zabezpečující správu daní, jejich vyměřování, vymáhání a kontrolu (tyto skutečnosti vycházejí ze zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu).

Významnost jednotlivých druhů daní lze odvodit od podílu jednotlivých daní na celkovém daňovém výnosu země, strukturu daňových výnosů za rok 2018 zobrazuje Graf 2.1.

Graf 2.1 Celkové daňové výnosy ČR v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování [25]

Z Grafu 2.1 je zřejmé, že na celkových daňových výnosech má největší podíl pojistné na sociální zabezpečení (41 %), následně pak přímo daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) s 23 %, spotřební daně s 13 %, daně z příjmů fyzických osob s 12 %, daně z příjmů právnických osob s 9 % a následně pak majetkové daně a ostatní daňové výnosy (daň z hazardních her a jiné poplatky a odvody) s dohromady 2 %.

2.2 Sociální pojištění v České republice

Vzhledem k výše zmíněné významnosti pojistného na sociální zabezpečení je vhodné věnovat zvýšenou pozornost i sociálnímu pojištění. Navíc se jedná z hlediska zdanění osobních příjmů o velmi zatěžující odvod pro poplatníky, který je mnohdy vyšší než samotná daň. Sociální pojištění se v České republice skládá ze sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění.

2.2.1 Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení (dle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) se skládá z pojistného na důchodové pojištění, pojistného na nemocenské pojištění a z příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Systém sociálního zabezpečení je založen na principu plateb, které hmotně zabezpečí občany při vzniku zákonem daných sociálních událostí. [4] [21]

Poplatníci sociálního zabezpečení (stejně jako u zdravotního pojištění) jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné. Povinnost účasti na sociálním zabezpečení (narozdíl od zdravotního pojištění) je závislé na vzniku zdanitelných příjmů. Zaměstnanci a zaměstnavatelé hradí sociální pojištění (měsíčně) z hrubé mzdy zaměstnance, OSVČ hradí pojistné z 50 % vyměřovacího základu (ročně, z dílčího daňového základu z příjmů z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti). Jednotlivé sazby daně zaměstnanců, zaměstnavatelů a OSVČ prezentuje Tab. 2.1. S účinností od 1.7.2019 došlo ke snížení sazby z 2,3 % na 2,1 % u pojistného na nemocenské pojištění. [5]

Tab. 2.1 Sazby sociálního zabezpečení

Pojistné	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	OSVČ
Sociální zabezpečení celkem	6,5 %	24,8 %	29,2 % (+ 2,1 % dobrovolné nemocenské pojištění)
- nemocenské pojištění	-	2,1 %	2,1 % (dobrovolně)
- důchodové pojištění	6,5 %	21,5 %	28 %
- státní politika zaměstnanosti	-	1,2 %	1,2 %

Zdroj: vlastní zpracování [5]

Pro sociální zabezpečení jsou zákonem dané minimální a maximální limity, které jsou rozdílné pro zaměstnance (zaměstnavatele) a OSVČ, jak zobrazuje Tab. 2.2.

Tab. 2.2 Minimální a maximální limity sociálního zabezpečení

Maximální limit (všichni)	2020
Maximální vyměřovací základ pro odvod pojistného (48násobek průměrné mzdy) – za rok	1 672 080 Kč
Minimální limit (jen pro OSVČ – vedlejší činnost)	2020
Rozhodná částka pro vedlejší činnost (za rok)	83 603 Kč
Minimální zálohy na pojistné OSVČ (měsíčně)	
Zálohy na důchodové pojištění u OSVČ – hlavní činnost	2 544 Kč
Zálohy na důchodové pojištění u OSVČ – vedlejší činnost	1 018 Kč

Zdroj: vlastní zpracování [6]

Od 1.1.2019 se po několika letech zvýšila rozhodná částka pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění z 2 500 Kč na 3 000 Kč. Hodnota minimální zálohy pojistného na nemocenské pojištění (pro OSVČ – hlavní činnost) je v roce 2020 126 Kč. Další novinkou roku 2019 je změna splatnosti záloh na důchodové i nemocenské pojištění OSVČ. Nová splatnost je stanovena v kalendářním měsíci, ke kterému se pojistné vztahuje (původně – od 1. do 20. dne následujícího měsíce).

2.2.2 Veřejné zdravotní pojištění

Veřejné zdravotní pojištění se řídí zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a slouží k financování veřejné zdravotní péče (je příjmem zdravotních pojišťoven). Veřejné zdravotní pojištění má širší okruh pojištěnců a plátců pojištění (zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ, stát, osoby bez zdanitelných příjmů). Základní povinnost účasti na veřejném zdravotním pojištění je dána pouze trvalým pobytem osoby na území ČR. [22]

Vyměřovací základ zdravotního pojištění je rozdílný pro jednotlivé okruhy plátců pojištění. OSVČ platí zdravotní pojištění z 50 % příjmů ze samostatné činnosti snížené o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení. U zaměstnanců a zaměstnavatelů se obdobně jako u sociálního zabezpečení vychází z hrubé mzdy zaměstnanců. Pro zbylé okruhy jsou stanoveny minimální měsíční zálohy, které jsou společně se sazbami daně a minimálními limity prezentovány v Tab. 2.3.

Tab. 2.3 Minimální měsíční zálohy, limity a sazby daně zdravotního pojištění

Maximální limit (zrušen k 1.1.2015)			
Minimální limity			2020
Minimální pojistné na ZP zaměstnanců a osob bez zdanitelných příjmů (za měsíc) /vychází z minimální mzdy 14 600 Kč (2020)/			1 971 Kč
Minimální měsíční záloha na pojistné OSVČ – hlavní činnost (z poloviny měsíční průměrné mzdy, minimální VZ = 17 417,50 Kč)			2 352 Kč
Měsíční pojistné za osoby, za které je plátcem pojistného stát			1 067 Kč
Plátcí pojištění	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	OSVČ
Sazby daně	4,5 %	9 %	13,5 %

Zdroj: vlastní zpracování [6]

Měsíční zálohy na zdravotní pojištění se musí odvést vždy do 8. dne následujícího měsíce. Minimální měsíční zálohy na pojistné OSVČ se nevztahují na OSVČ, které mají podnikání pouze jako vedlejší činnost.

Z hlediska druhu zaměstnaneckých poměrů se zdravotní pojištění i sociální zabezpečení odvádí u dohod o provedení práce až od odměny přesahující 10 000 Kč a u dohod o provedení pracovní činnosti od odměny přesahující 3 000 Kč (změna roku 2019).

2.3 Základní pojmy a dílčí základy daně z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Dle tohoto zákona se daňová povinnost stanovuje ze základu daně. Základ daně vychází (po úpravách) z předmětu daně, kdy dle § 3 jsou za **předmět daně** považovány:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9) a
- ostatní příjmy (§ 10).

Za příjmy dle § 3 lze považovat jak peněžní, tak nepeněžní příjmy (vč. příjmu získaného směnou). Jednotlivé dílčí základy daně budou předmětem následujících dílčích částí. [23]

Poplatníkem této daně dle § 2 jsou všechny fyzické osoby, které lze rozdělit do dvou následujících skupin:

- daňový rezidenti (mají na území ČR bydliště) a
- daňový nerezidenti (pobývají v ČR alespoň 183 dní ročně).

Daňový rezidenti podléhají DPFO svými celosvětovými příjmy (příjmy z ČR i příjmy ze zahraničí). Oproti tomu daňový nerezidenti (neboli osoby obvykle se zdržující na území ČR) podléhají dani z příjmů fyzických osob jen příjmy na území České republiky.

Plátcem daně jsou osoby odvádějící zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, případně odvádějící srážkovou daň. [3]

Zdaňovacím obdobím je pro účely daně z příjmů fyzických osob kalendářní rok.

Základem daně dle § 5 zákona o daních z příjmů je částka, o kterou poplatníkovi příjmy přesahují výdaje na jejich dosažení, udržení a zajištění, pokud u § 6 až § 10 není stanoveno jinak.

2.3.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků

První z dílčích základů daně jsou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou upraveny v § 6 zákona o daních z příjmů, a týká se největšího počtu poplatníků, jelikož se v jeho rámci zdaňují mzdy a platy. Podstatným rysem závislé činnosti je, jak tvrdí Vančurová (2018, s. 172), „fakt, že je vykonávána podle pokynů toho, kdo příjem vyplácí, například jeho jménem, v jím stanovených hodinách, za použití jeho nástrojů a pracovních pomůcek, na jím stanoveném místě“.

Příjmy dle § 6 zákona o daních z příjmů zahrnují:

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovně právního (případně služebního, členského nebo obdobného) poměru, při nichž je poplatník povinen při výkonu práce pro plátce dbát příkazů plátce,
- funkční požitky,
- příjmy za práci člena družstva, jednatelů, společníků s.r.o., komandistů komanditní společnosti a
- odměny členů orgánů právnické osoby a likvidátorů.

Funkční požitky jsou pro účely tohoto zákona definovány jako funkční plat nebo odměna za výkon funkce např. ve státních orgánech (za funkční požitky se naopak nepovažují např. příjmy znalců a tlumočnicků). [7]

Mezi příjmy ze závislé činnosti patří i nepeněžní příjmy. Nepeněžním příjmem je například cenový rozdíl mezi zvýhodněnou cenou pro zaměstnance a cenou běžnou za zboží nebo službu poskytnutou zaměstnavatelem nebo při bezplatném použití zaměstnavatelova motorového vozidla 1 % ze vstupní ceny tohoto vozidla za každý měsíc používání vozidla (minimálně však 1 000 Kč za měsíc).

Při vyčíslení správné daňové povinnosti je nutné dále rozlišovat příjmy, které nejsou předmětem a příjmy, které jsou od daně osvobozeny. **Příjmy, které nejsou předmětem daně** zahrnují cestovní výdaje a stravné na služebních cestách (do zákonem daného limitu), hodnotu

osobních ochranných pracovních prostředků (v zákonem daném rozsahu a náklady na jejich udržování), náhrady za opotřebení vlastního nářadí, povinná plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek a částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele. [8]

Za příjmy osvobozené od daně se pokládají následující nepeněžní plnění:

- vynaložená zaměstnavatelem k odbornému rozvoji nebo rekvalifikaci,
- hodnota nealkoholických nápojů a stravování určeného ke spotřebě na pracovišti,
- příspěvek na sport, rekreaci a vzdělávání nejvýše v hodnotě 20 000 Kč za zdaňovací období pro jednoho zaměstnance,
- bezplatné jízdenky od zaměstnavatele provozující veřejnou dopravu osob,
- hodnota daru pro zaměstnance do 2 000 Kč ročně při splnění všech zákonem daných podmínek,
- hodnota přechodného ubytování pro zaměstnance v souvislosti s výkonem práce v obci jiné, než je bydliště zaměstnance do 3 500 Kč měsíčně,
- příspěvek zaměstnavatele na penzijní pojištění a na soukromé životní pojištění do 50 000 Kč.

Dále jsou osvobozeny některé peněžní plnění jako např. sociální výpomoc zaměstnanci do hodnoty 500 000 Kč v souvislosti s překlenutím mimořádně obtížných poměrů v důsledku např. živelné pohromy nebo při nouzovém stavu, bezúročná zápůjčka zaměstnanci do 300 000 Kč ročně, příjem ve formě náhrady mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, odstupné (v hornictví, ze zdravotních důvodů) a příjmy studentů z praktického vyučování.

Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti je dán (kromě příjmů do 10 000 Kč zdaňovaných srážkovou daní) příjmy zvýšenými o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na veřejné zdravotní pojištění placeného zaměstnavatelem (neboli superhrubá mzda, jak zobrazuje Tab. 2.4).

Tab. 2.4 Stanovení dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti

Dílčí základ daně dle § 6	Hrubá mzda + povinné pojistné placené zaměstnavatelem (33,8 % HM) = ZD (133,8 % HM) = Superhrubá mzda	Kladná hodnota DZD
----------------------------------	--	--------------------------

Zdroj: vlastní zpracování [9]

2.3.2 Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Druhým nejvýznamnějším druhem příjmů jsou příjmy ze samostatné činnosti (upraven v § 7 zákona o daních z příjmů). Tyto příjmy plynou poplatníkovi z nezávislé činnosti a stejně jako příjmy dle § 6 podléhají jak dani z příjmů fyzických osob, tak sociálnímu pojistnému.

Příjmy ze samostatné činnosti jsou definovány dle § 7 zákona o daních z příjmů jako:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnosti,
- příjmy z jiného podnikání (dle zvláštního zákona, např. lékařů, advokátů, auditorů a daňových poradců) a
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Dále zákon definuje další druhy příjmů spadající do § 7, ke kterým není třeba zvláštních oprávnění, jako:

- příjmy z užití/poskytnutí průmyslového vlastnictví (případně jiného duševního vlastnictví) a autorských práv,
- příjmy z výkonu nezávislého povolání a
- příjmy z majetku zařazeného do obchodního majetku.

Dílním základem daně z příjmů ze samostatné činnosti jsou příjmy snížené o poplatníkovi výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů, které jsou dány ve výši skutečných výdajů (dle účetnictví nebo daňové evidence) nebo ve výši paušálních výdajů dle Tab. 2.5 (případně lze za splnění zákonem daných podmínek využít daň stanovenou paušální částkou dle § 7b zákona o daních z příjmů).

Tab. 2.5 Paušální výdaje u samostatné činnosti

Druh činnosti	Procento a maximální výše
Z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80 % (max. 1 600 000 Kč ročně)
Z příjmů z živnostenského podnikání	60 % (max. 1 200 000 Kč ročně)
Z příjmů ze samostatné činnosti	40 % (max. 800 000 Kč ročně)
Z příjmů z nájmu	30 % (max. 600 000 Kč ročně)

Zdroj: vlastní zpracování [10]

Poplatník je v případě využití paušálních výdajů povinen vést pouze evidenci záznamů o příjmech, pohledávkách a hmotném a nehmotném majetku (je-li plátcem DPH – vede i evidenci pro účely DPH). Při uplatňování paušálních výdajů nelze přerušit odpisování hmotného majetku (vedeme jej jen evidenčně) a zároveň se nezahajuje odpisování nově pořízeného majetku. Paušální výdaje nelze uplatnit, pokud je poplatník:

- spoluvlastníkem majetku, kde příjmy a výdaje nejsou mezi spoluvlastníky rozděleny dle spoluvlastnických podílů,
- účastníkem sdružení bez právní subjektivity a jejich příjmy a výdaje nejsou rozdělovány mezi účastníky společnosti rovným dílem. [11]

Shrnutí stanovení **dílčího základu daně** z příjmů ze samostatné činnosti (nebo také z podnikání) zobrazuje Tab. 2.6.

Tab. 2.6 Stanovení dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti

Dílčí základ daně dle § 7	Základ daně = příjmy – výdaje (skutečné z UCE, DE nebo paušální)	Kladná/nulová/záporná hodnota DZD
----------------------------------	---	--------------------------------------

Zdroj: vlastní zpracování [9]

Způsob výpočtu základu daně si poplatník zvolí podle individuální výhodnosti vzhledem k jeho výsledné daňové povinnosti (změna metody výpočtu je však relativně obtížná – zpětná úprava základu daně za předcházející rok). Aktuálně více než polovina poplatníků využívá výdaje paušálem, především z důvodu jejich vysokých sazeb.

2.3.3 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy dle § 6 a § 7 podléhaly jak dani z příjmů fyzických osob, tak platbám na sociální pojištění. Zbylé 3 dílčí základy daně budou podléhat pouze dani z příjmů fyzických osob (případně možnost podlehnouti pouze zdravotnímu pojištění u osob bez zdanitelných příjmů).

Příjmy z kapitálového majetku jsou upraveny v § 8 zákona o daních z příjmů. Jedná se o příjmy získané držbou finančního majetku, které nelze snížit o žádné výdaje. Převážná většina těchto příjmů se zdaňuje samostatně srážkou u zdroje dle § 36 zákona o daních z příjmů (15 % sazba daně, měsíční odvod, zaokrouhlování na koruny dolů a do daňového přiznání se již neuvádí). Mezi příjmy podléhající zdanění srážkou u zdroje patří:

- podíly na zisku obchodní korporace,
- úroky z držby cenných papírů,
- podíly na zisku tichého společníka,
- úroky z vkladů na účtech, které nejsou určeny k podnikání,
- úroky z vkladů na vkladních knížkách,
- úroky plynoucí z jednorázového vkladu,
- dávka penzijního připojištění se státním příspěvkem snižovaná o zaplacené příspěvky a
- plnění ze soukromého životního pojištění snižované o zaplacené pojistné.

Ve svém daňovém priznání musí fyzická osoba zdanit (v rámci DZD dle § 8) např.:

- úroky z prodlení (poplatky z prodlení),
- úroky z poskytnutých úvěrů a zápůjček,
- úroky z vkladů na účtech pro podnikání a
- úrokové a jiné výnosy z držby směnek. [3]

Výpočet dílčího daňového základu příjmů z kapitálového majetku je poměrně jednoduchý, jak definuje Tab. 2.7.

Tab. 2.7 Stanovení dílčího základu daně z příjmů z kapitálového majetku

Dílčí základ daně dle § 8	Základ daně = příjmy z kapitálového majetku	Kladná hodnota DZD
----------------------------------	---	--------------------

Zdroj: vlastní zpracování [4]

2.3.4 Příjmy z nájmu

Čtvrtý dílčí základ daně je upraven v § 9 zákona o daních z příjmů a **zahrnuje příjmy z nájmu** nemovitých věcí a bytů, movitých věcí (pokud jen příležitostně, tak § 10) a pachtu obchodního závodu. Jestliže tyto příjmy plynou manželům ze společného jmění manželů, zdaňuje tyto příjmy jen jeden z nich. O příjmy dle § 9 se nejedná, pokud je předmětem činnosti poplatníka pronájem nebo se jedná o příjmy z majetku zahrnutého do obchodního majetku. V těchto případech se jedná o příjmy dle § 7.

Dílčí základ daně (jak zobrazuje Tab. 2.8) se stanoví na základě příjmů z nájmu snížených o výdaje na jejich dosažení, udržení a zajištění ve skutečné výši nebo zjištěné výdajovým paušálem (dle Tab. 2.5 ve výši 30 % z příjmů, max. do výše 600 000 Kč). Při uplatňování paušálních výdajů je poplatník povinen vést (obdobně jako u § 7) evidenci příjmů a pohledávek vzniklých v souvislosti s nájmem. Oproti prokazování výdajů ve skutečné výši se jedná o zjednodušené vykazování, protože v případě vykazování skutečných výdajů má poplatník povinnost vést záznamy o příjmech i výdajích, evidenci hmotného odpisovaného majetku, použitých zákonných rezerv (na opravu hmotného majetku), pohledávek a závazků a mzdové agendy. [10]

Tab. 2.8 Stanovení dílčího základu daně z příjmů z nájmu

Dílčí základ daně dle § 9	Základ daně = příjmy – výdaje (skutečné nebo paušální)	Kladná/nulová/záporná hodnota DZD
----------------------------------	---	--------------------------------------

Zdroj: vlastní zpracování [11]

2.3.5 Ostatní příjmy

Do posledního z dílčích základů daně (§ 10) se zahrnují všechny **ostatní příjmy**, které nebyly zachyceny v předcházejících paragrafech zákona o daních z příjmů. Za ostatní příjmy se považují zejména příležitostné příjmy a některé další příjmy, a to zejména příjmy z:

- příležitostných činností/z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství (nesmí být provozovány podnikatelem),
- úplatného převodu nemovité věci (případně spoluvlastnického podílu) nebo cenného papíru,
- převodu účasti na společnosti s ručením omezením, komanditisty na komanditní společnosti případně z převodu družstevního podílu,
- ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví a autorských práv,
- přijatého výživného, důchodu (nad limit 36násobku minimální mzdy) nebo jiného opakujícího se požitku,
- podílu člena obchodní korporace (mimo výjimky) na likvidačním zůstatku,
- převodu jmění na společníka (případně z vypořádání),
- výhry z hazardních her a jiných soutěží,
- bezúplatného příjmu.

Dílčí daňový základ (dle Tab. 2.9) se určuje z rozdílu příjmů a výdajů prokazatelně vynaložených na jejich dosažení (skutečná výše). Paušální výdaje lze využít pouze v případě příležitostného příjmu ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství (dle Tab. 2.5 ve výši 80 % z příjmů, max. do výše 1 600 000 Kč). Jedná se tak o jediný dílčí základ, kde lze kombinovaně u různých příjmů využít skutečné a paušální výdaje. V případě, že výdaje převyšují příjmy, se vykazuje nulový dílčí základ daně (navíc musí být splněna podmínka, kdy lze jednotlivé výdaje uplatnit jen do výše jednoho druhu příjmů). Jestliže tyto příjmy plynou manželům ze společného jmění manželů, zdaňuje tyto příjmy obdobně jako u § 9 pouze jeden z manželů.

Povinná evidence příjmů (případně výdajů) je dána stejnými podmínkami jako u § 7 a § 9, které jsou rozdílné pro paušální a skutečné výdaje.

Tab. 2.9 Stanovení dílčího základu daně z ostatních příjmů

Dílčí základ daně dle § 10	Základ daně = příjmy – výdaje (skutečné, paušální pouze v případě příležitostného příjmu ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství)	Kladná/nulová hodnota DZD
-----------------------------------	--	---------------------------

Zdroj: vlastní zpracování [4]

Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, které budou rozebrány v následující části 2.4, **osvobozeny**:

- výše zmíněné příležitostné příjmy, pokud jejich hodnota nepřesáhne za zdaňovací období 30 000 Kč,
- příjmy z chovu včel, pokud ve zdaňovacím období nepřesáhne počet včelstev 60, pak je částka na jedno včelstvo 500 Kč,
- příjmy z prodeje cenných papírů, pokud jsou jejich hrubé příjmy do 100 000 Kč,
- výhry z loterií a podobných her (provozovaných na základě příslušného povolení),
- bezúplatná plnění nabytá darem nebo dědictvím od příbuzných, obecně pak maximálně do výše 150 000 Kč od jedné osoby za zdaňovací období,
- důchody do výše 36násobku minimální mzdy.

2.4 Osvobození od daně z příjmů fyzických osob

V zákoně o daních z příjmů v § 4 a § 4a je definován rozsáhlý výčet položek osvobozených od daně z příjmů fyzických osob. Z důvodu rozsáhlosti tohoto ustanovení byly pro tuto práci vybrány pouze některé položky, které jsou v praxi nejběžnější. Mimo § 4 a § 4a jsou některá osvobození od daně definována i v rámci § 6 a § 10 (některá z nich byla uvedena v předcházejících podkapitolách).

První část § 4 definuje **osvobození** na základě splnění určitého časového testu. Do daňového priznání se pak neuvádějí (i přesto musí být splněna oznamovací povinnost) např.:

- příjmy z prodeje rodinného domu nebo jednotky, jestliže zde měl prodávající bydliště alespoň po dobu 2 let bezprostředně před prodejem (případně po dobu kratší využije-li získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby),
- příjmy z prodeje nemovitosti vyřazené z obchodního majetku (lhůta 2 roky po vyřazení),
- příjmy z prodeje nemovitosti, které nesplňují předcházející podmínky časových testů (při splnění lhůty minimálně 5 let mezi dobou nabytí a prodejem, v případě dědění za splnění dalších podmínek může být lhůta zkrácena),
- příjmy z prodeje hmotné movité věci (neplatí pro cenné papíry a automobily, letadla, lodě při nesplnění časového testu 1 roku a movité věci, které byly v obchodním majetku a nesplňují časový test 5 let od vyřazení tohoto majetku).

Dále jsou dle tohoto paragrafu osvobozeny:

- přijaté náhrady za škodu, plnění z pojištění (mimo zákonem definované výjimky),
- ceny z veřejné nebo reklamní soutěže do 10 000 Kč,
- stipendia, podpory a zákonem dané dávky,
- plnění z vyživovací povinnosti,
- pravidelně vyplácený důchod do 36násobku minimální mzdy,
- příjmy z úplatného převodu podílu v obchodní korporaci (časový test 5 let),
- příjmy z úplatného převodu cenných papírů (do 100 000 Kč u poplatníka za zdaňovací období, pokud byly zahrnuty do obchodního majetku, sleduje se časový test 3 nebo 5 let) a
- příjmy z daňového bonusu.

Druhé ustanovení (§ 4a) se zaměřuje na osvobození bezúplatných příjmů. Tento paragraf zahrnuje např. bezúplatné příjmy získané:

- z nabytí dědictví nebo odkazu,
- z obmyšleného majetku (zákon specifikuje další podmínky),
- z reklamního daru (v hodnotě do 500 Kč, s jménem nebo logem firmy),
- z majetkového prospěchu (zákon definuje další podmínky pro splnění osvobození – týkající se příbuzenského vztahu, společné domácnosti, obmyšleného z majetku a celkovou maximální hodnotu těchto příjmů u poplatníka za zdaňovací období do 100 000 Kč),

dále pak bezúplatné příjmy prokazatelně využitě na vzdělání, léčení nebo na humanitární a charitativní účely.

2.5 Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelné části základu daně (dle § 15 zákona o daních z příjmů) snižují celoroční základ daně v rámci daňového přiznání nebo ročního zúčtování prováděného zaměstnavatelem. Výčet možných odpočtů (vč. limitů pro uplatnění) upravených v § 15 prezentuje Tab. 2.10. Podrobnější podmínky pro uplatnění jednotlivých nezdanitelných částí budou rozebrány dále.

Tab. 2.10 Nezdánitelné části základu daně

Možné odpočty dle § 15	Limity pro uplatnění
Hodnota bezúplatného plnění na veřejně prospěšné účely	min. 2 % ze základu daně/1 000 Kč max. 15 % ze základu daně
Výše úroků z úvěru ze stavebního spoření (zaplacených během zdaňovacího období)	max. 300 000 Kč/domácnost
Příspěvek na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření	po snížení o 12 000 Kč max. 24 000 Kč
Pojistné na soukromé životní pojištění	max. 24 000 Kč
Členské příspěvky odborové organizaci	max. 1,5 % zdanitelných příjmů/3 000 Kč
Úhrady za zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělání	max. 10 000 Kč (popř. 13 000 Kč nebo 15 000 Kč u osob se zdravotním postižením)

Zdroj: vlastní zpracování [12]

Od základu daně lze odečíst hodnotu bezúplatných plnění (darů) poskytnutých zákonem daným subjektům a pro zákonem dané účely (např. poskytnutí obcím, krajům, organizačním složkám státu, pro účely vzdělávání, výzkumu, kultury, policie, požární ochrany). Minimální hodnota bezúplatných plnění musí dosahovat alespoň 2 % ze základu daně nebo jejich hodnota musí činit alespoň 1 000 Kč. V úhrnu lze však odečíst maximálně 15 % ze základu daně. Možnost odpočtu splňují i bezúplatná plnění poskytnutá pro zdravotnické účely. Odběr krve (bez poskytnuté úhrady výdajů spojených s odběrem krve) se oceňuje částkou 3 000 Kč dle zákona o daních u příjmů, odběr orgánu od žijícího dárce nebo odběr krevetvorných buněk je oceněn částkou 20 000 Kč. [12]

Dalším možným odpočet jsou zaplacené úroky ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru poskytnutého bankou. Dle zákona musí být úroky použity pro financování bytové potřeby (např. koupě rodinného domu, bytu nebo pozemku pro výstavbu, výstavba rodinného domu, splacení vkladu, úvěru nebo zápůjčky) a jejich úhrnná výše za zdaňovací období nesmí přesáhnout hodnotu 300 000 Kč za celou domácnost (případně je hodnota rozpočítávána na jednotlivé měsíce, pokud nebyly úroky placeny celoročně).

Základ daně lze také snížit o příspěvek na penzijní připojištění, penzijní pojištění (smlouva s výplatou plnění po 60 měsících, nejdříve v 60 letech) nebo doplňkové penzijní spoření. Lze odečíst až 24 000 Kč z částky převyšující maximální státní příspěvek (12 000 Kč/rok). Obdobným odpočtem je pojistné na soukromé životní pojištění (pojistná smlouva s výplatou pojistného plnění po 60 měsících, nejdříve v 60 letech, případně další podmínka minimální pojistné částky). Za zdaňovací období je možné také odečíst od základu daně až 24 000 Kč (oproti předcházejícímu příspěvku bez předcházejícího snížení).

Dle § 15 je také možné využití odpočtu členských příspěvků člena odborové organizace (možnost odečíst částku do 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně ale do 3 000 Kč) nebo úhrady za zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělání, jestliže nebyly hrazeny zaměstnavatelem nebo nebyly vykázány jako výdaj dle § 7, nejvýše v částce 10 000 Kč (případně 13 000 Kč u osob se zdravotním postižením nebo 15 000 Kč u osob s těžším zdravotním postižením).

2.6 Položky odčitatelné od základu daně

Položky odčitatelné od základu daně se řídí § 34 - § 34 h zákona o daních z příjmů, jejich výčet společně s podmínkami uplatnění prezentuje Tab. 2.11.

Tab. 2.11 Položky odčitatelné od základu daně

Možné odčitatelné položky dle § 34 – § 34 h	Limity pro uplatnění (max. do výše ZD)
Daňová ztráta z předcházejícího zdaňovacího období	v 5 následujících zdaňovacích obdobích
Odpočet na podporu výzkumu a vývoje	100 % nebo 110 % vynaložených výdajů na výzkum a vývoj ve 3 následujících zdaňovacích obdobích
Odpočet na podporu odborného vzdělání	200 Kč · počet hodin odborného vzdělání 50 %/110 % vstupní ceny majetku pro odborné vzdělávání (dle rozsahu použití pro výuku) ve 3 následujících zdaňovacích obdobích

Zdroj: vlastní zpracování [9]

Daňová ztráta může vznikat pouze u dílčích základů daně v rámci § 7 a § 9 (pokud za zdaňovací období výdaje převýší příjmy). Odpočet daňové ztráty z předcházejícího zdaňovacího období lze využít vždy maximálně do výše základu daně v 5 následujících zdaňovacích obdobích. Daňová ztráta se od všech ostatních odpočtů navíc liší tím, že je možné o ni snížit pouze dílčí základy daně § 7 - § 10 (nelze ji tudíž započíst proti dílčímu základu daně z příjmů ze závislé činnosti).

Dalšími položkami odčitatelnými od základu daně jsou odpočty na podporu výzkumu a vývoje a podporu odborného vzdělání. Oba tyto odpočty je možné uplatnit již v roce, kdy nárok na odpočet vznikl (popř. v případě nízkého základu daně lze tyto odpočty využít ještě v následujících 3 zdaňovacích obdobích). Výše odpočtu na podporu výzkumu a vývoje je dána ve výši 100 % nebo 110 % v závislosti na výši těchto výdajů v minulém období. Odpočet na podporu odborného vzdělání se skládá z odpočtu na podporu výdajů vynaložených na studenta v rámci odborného vzdělávání (200 Kč · počet hodin odborného vzdělání) a odpočtu

na podporu pořízení majetku na odborné vzdělání (50 % nebo 110 % vstupní ceny majetku pro odborné vzdělání dle rozsahu použití pro tento účel).

2.7 Slevy na dani a daňové zvýhodnění

Pro optimalizaci daňové povinnosti lze využít také slevy na dani a daňová zvýhodnění (dle § 35 – § 35d zákona o daních z příjmů). Hlavním cílem slev je zohlednění sociální postavení poplatníka (vč. jeho domácnosti) a snaha o optimalizaci redistribuce důchodů. Zákon v první řadě řeší poskytování slev za zaměstnance se zdravotním postižením. Nárok na tyto slevy mají fyzické i právnické osoby a jejich výše vychází z klasifikace zaměstnancova zdravotního postižení (zdravotní postižení 18 000 Kč, těžší zdravotní postižení 60 000 Kč).

Na základní slevu má nárok každý poplatník a činí 24 840 Kč (v případě využití měsíčních slev v pracovněprávním vztahu musí mít zaměstnanec podepsané prohlášení). Sleva na manžela/manželku je podmíněna splněním několika následujících podmínek:

- manželův/manželčin příjem nepřesahuje 68 000 Kč za zdaňovací období (do příjmu se nezahrnují např. dávky státní sociální podpory, studijní stipendia nebo rodičovský příspěvek),
- žijí ve společně hospodařící domácnosti,
- je-li manžel/manželka držitelem ZTP/P, nominální částka slevy 24 840 Kč se zdvojnásobuje (49 680 Kč). [5]

Invalidita je jedním ze zohledňovaných aspektů v rámci přiznávání slev na dani. Mimo možnost zdvojnásobení nominální slevy na manželku a daňového zvýhodnění na děti v případě vlastnictví průkazu ZTP/P existují pro zdravotně znevýhodněné poplatníky následující 3 slevy:

- základní sleva na invaliditu (v případě invalidity 1. nebo 2. stupně) činí 2 520 Kč,
- rozšířena sleva na invaliditu (v případě invalidity 3. stupně) činí 5 040 Kč a
- sleva pro držitele průkazu ZTP/P je přiznávána v hodnotě 16 140 Kč.

V případě, že se poplatník připravuje soustavně na své budoucí zaměstnání a jeho věk nepřesahuje 26 let (u prezenčního studia doktorského programu až do věku 28 let), má nárok na slevu pro studenta ve výši 4 020 Kč. Sleva za umístění dítěte je limitovaná pouze horní hranicí 14 600 Kč (maximální výše slevy vždy odpovídá hodnotě minimální mzdy v daném

roce) a její skutečná hodnota odpovídá prokazatelně vynaloženým výdajům na umístění dítěte v předškolním zařízení za zdaňovací období.

Sleva na evidenci tržeb se vyplácí jednorázově v hodnotě 5 000 Kč (nejvýše však může činit 15 % dílčího základu daně dle § 7 sníženého o základní slevu na poplatníka). Na tuto slevu vzniká nárok ve zdaňovacím období, kdy došlo k prvnímu zaevidování tržby v případě zákonné povinnosti dle zákona o evidenci tržeb. V Tab. 2.12 jsou pro přehlednost sepsány všechny výše zmíněné zákonem dané slevy (pro fyzické i právnické osoby existuje ještě možnost uplatnění slevy z titulu investiční pobídky nebo příslibu investiční pobídky při splnění zákonem předepsaných podmínek).

Tab. 2.12 Slevy na dani

Typ slevy	Roční výše platná pro rok 2020
Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením	18 000 Kč
Sleva na zaměstnance s těžším zdravotním postižením	60 000 Kč
Základní sleva na poplatníka	24 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč
Základní sleva na invaliditu	2 520 Kč
Rozšířená sleva na invaliditu	5 040 Kč
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč
Sleva na studenta	4 020 Kč
Sleva za umístění dítěte	max. 14 600 Kč (ve výši minimální mzdy)
Sleva na evidenci tržeb	5 000 Kč (jednorázová sleva, v max. výši 15 % DZD dle § 7 – sleva na poplatníka)

Zdroj: vlastní zpracování [6]

Daňové zvýhodnění na vyživované děti je poskytováno v případě, že se jedná o děti žijící ve společně hospodařící domácnosti s poplatníkem, děti jsou nezletilé nebo za splnění podmínek i zletilé (v případě zletilosti do 26 let se musí soustavně připravovat na budoucí povolání) a musí spadat do zákonné definice „vyživované děti“, která mimo dětí vlastních zahrnuje také např. osvojence, děti druhého z manželů, děti v pěstounské péči nebo vlastní vnuky.

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě oproti slevám na dani poskytuje poplatníkovi mimo klasické snížení výsledné daňové povinnosti (jako sleva na dani) i možnost zisku daňového bonusu. Daňový bonus je podmíněn:

- minimální hodnotou příjmů poplatníka (pouze dle § 6 a § 7), který musí ročně dosahovat alespoň 6násobek minimální mzdy (v roce 2020 se jedná o částku alespoň 87 600 Kč),
- minimální výši 100 Kč a maximální výši 60 300 Kč za zdaňovací období. [12]

Výše jednotlivých daňových zvýhodnění je uspořádána podle pořadí dětí (respektive závisí na počtu dětí, na které si poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění). Jednotlivé hodnoty daňového zvýhodnění zobrazuje Tab. 2.13 (zvýhodnění se zdvojnásobuje v případě, že je dítě držitelem průkazu ZTP/P, jak již bylo zmíněno dříve).

Tab. 2.13 Daňové zvýhodnění na vyživované děti

Daňového zvýhodnění	Roční výše platná pro rok 2020
1. dítě	15 204 Kč
2. dítě	19 404 Kč
3. a další dítě	24 204 Kč

Zdroj: vlastní zpracování [7]

2.8 Sazby daně a formy výběru daně

Standardní sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15 % (dle § 16 zákona o daních z příjmů). Výše daňové povinnosti se vypočítá jako součin lineární sazby daně 15 % a upraveného základu daně (o odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně) zaokrouhleného na celé stokoruny dolů. Tato sazba se rovněž uplatňuje v rámci výpočtu měsíčních záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (případně se využívá srážková daň ve výši 15 % při nepodepsaném prohlášení k dani).

Poplatníci, jejichž příjmy podle § 6 a § 7 přesahují za zdaňovací období 48násobek průměrné mzdy (pro rok 2020 se jedná o částku 1 672 080 Kč), musí z příjmů ze závislé a samostatné činnosti, které přesahují zmíněnou hranici, odvést ještě tzv. **solidární zvýšení daně** (sazba činí 7 %). [6]

Během zdaňovacího období se vybírají **zálohy na daň z příjmů** ze závislé činnosti a zálohy na daň z příjmů dle poslední známé daňové povinnosti. Zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti vycházejí z měsíčního příjmu zvýšeného o pojistné hrazené zaměstnavatelem. Tyto zálohy odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance do 20. kalendářního dne následujícího měsíce. Druhý typ záloh vychází z poslední známé daňové povinnosti za předcházející zdaňovací období (dle výše poslední známé daňové povinnosti se určité výše i splatnost záloh, jak uvádí Tab. 2.14).

Tab. 2.14 Zálohy na daň z příjmů podle poslední známé daňové povinnosti

Poslední známá daňová povinnost	Výše záloh v % z poslední známé daňové povinnosti	Splatnost (=četnost) záloh
30 000 Kč a méně	Zálohy se neplatí	
30 001 – 150 000 Kč	40 %	15.6., 15.12.
150 001 Kč a více	25 %	15.3., 15.6., 15.9., 15.12.

Zdroj: vlastní zpracování [3]

Výsledná daňová povinnost (snížená o slevy, daňové zvýhodnění a poté i o zaplacené zálohy) je splatná v termínu pro podání daňového přiznání nebo ročního zúčtování daně prováděného zaměstnavatelem (do 1.4. následujícího zdaňovacího období, popř. do 1.7. následujícího zdaňovacího období v případě, že daňové přiznání zpracovává daňový poradce).

Přičemž na roční zúčtování má nárok poplatník, který má výlučně příjmy dle § 6 pouze od jednoho zaměstnavatele (případně postupně od více zaměstnavatelů). Daňové přiznání nemusí (mimo již zmíněný důvod – využití ročního zúčtování) podávat poplatník, jehož příjmy za zdaňovací období nedosahují více než 15 000 Kč (tato možnost neplatí v případě daňové ztráty). [10]

2.9 Komplexní výpočet daně z příjmů fyzických osob

V příloze č. 1 je pro přehlednost zpracován komplexní výpočet daně z příjmů fyzických osob, který vychází z Tab. 2.4, 2. 6, 2.7, 2.8, 2.9 a odkazuje se na Tab. 2.10, 2.11, 2.12, 2.13 a 2.14.

Pro výpočet daně z příjmů fyzických osob je nezbytné nejdříve znát dílčí základy daně (§ 6 – § 10). Základ daně z příjmů je poté dán součtem dílčích základů daně, přičemž příjmy dle § 6 vstupují do základu v plné výši, takže jejich hodnota nemůže být snížena o případnou daňovou ztrátu z příjmů dle § 7 – § 10. Od vypočteného základu daně lze následně odečíst daňovou ztrátu v maximální hodnotě příjmů dle § 7 – § 10, nezdanitelné části základu daně (např. bezúplatné plnění pro veřejně prospěšné účely, úroky z úvěru na bydlení, příspěvky na penzijní a soukromé životní pojištění) a ostatní odčitatelné položky (odpočty na podporu výzkumu, vývoje a odborného vzdělání).

Snížený základ daně je následně zaokrouhlen na celé stokoruny dolů a je z něj vypočtena základní daňová povinnost (15 % zaokrouhleného základu daně) zaokrouhlená na Kč nahoru. V případě, že příjmy ze závislé a samostatné činnosti přesahují 48násobek průměrné mzdy, je z částky přesahující 1 672 080 Kč vypočteno solidární zvýšení daně (7 % z převyšující částky). Suma těchto dvou částek (popř. pouze základní daňová povinnost) je dále snižována o slevy na dani (např. na poplatníka, studenta, invaliditu, manželku, školkovné) a daňové zvýhodnění na děti.

Od výsledné daňové povinnosti se odečtou zálohy na daň zaplacené za zálohovací období. Výsledný doplatek je nutné uhradit v rámci zákonem dané splatnosti finančnímu úřadu nebo v případě přeplatku na dani podat žádost o vrácení přeplatku na dani. [8]

3 Charakteristika daně z příjmů fyzických osob v Rakousku

Následující kapitola pojednává o základech právního systému, daňové soustavě a základních aspektech zdanění příjmů fyzických osob v Rakousku.

Právní systém

Rakouský právní systém je hierarchicky uspořádán a založen na římském právu. Občanský zákoník této země je jedním z nejstarších kodexů občanského práva na světě. Struktura právního systému je dána podle tzv. víceúrovňového systému zákonů, dle kterého musí být všechny zákony a nařízení v souladu s rakouskou federativní ústavou, ústavními zákony a právem EU (nejvyšší úroveň systému, následují federativní zákony, pak také regulace a pravidla). [26]

Rakousko má dvoukomorový parlamentní systém, který se skládá z Národní a Federální rady. Nejvyšším výkonným orgánem (mimo Federativního prezidenta) jsou členové vlády s hlavou vlády – Spolkovým kancléřem.

3.1 Daňová soustava

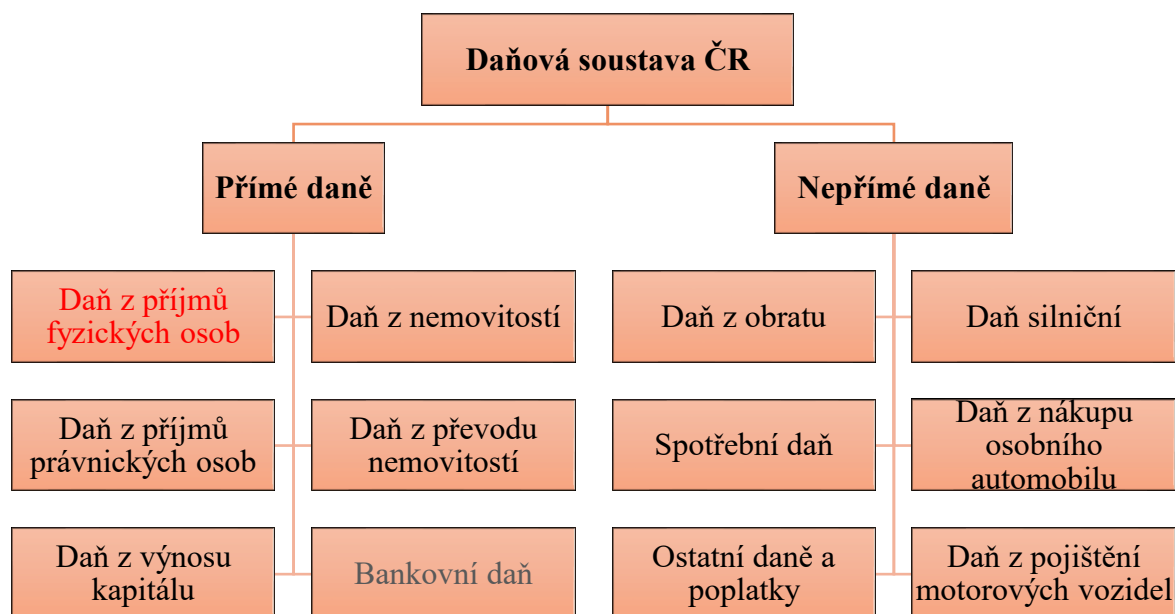
Rakouská daňová soustava je tvořena přímými a nepřímými daněmi obdobně jako daňová soustava České republiky, jak zobrazuje Schéma 3.1. Mimo daně se v Rakousku odvádějí také poplatky (např. za sběr odpadu nebo za vysílání) a příspěvky na sociální zabezpečení. Daně jsou platby bez protiplnění, které tvoří příjmy do státního rozpočtu (až na výjimky).

Daně lze v Rakousku rozčlenit obdobným způsobem jako je tomu u daní v České republice. Dělit je lze např. na daně přímé a nepřímé, dle předmětu zdanění, dle typu daně, dle příjmů z daně a také lze uplatnit klasifikaci daní dle metodiky OECD. [13]

Přímé daně lze dále rozdělit na daně z příjmů (daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z výnosu kapitálu) a daně z majetku (daň z nemovitostí, daň z převodu nemovitostí), speciální postavení má bankovní daň, která v české daňové soustavě nemá zastoupení. Mezi nepřímé daně patří daň z obratu, spotřební daň, daň silniční, daň z nákupu osobního automobilu, daň z pojištění motorových vozidel a ostatní daně a poplatky, kam lze

zařadit např. komunitární daň za společníky nebo pracovníky, energetickou daň, minerální daň, příspěvek hospodářské komory, církevní příspěvek nebo poplatkový systém v Rakousku.

Schéma 3.1 Daňová soustava Rakouska

Zdroj: vlastní zpracování [27]

Daň z příjmů fyzických osob (ESt – Einkommensteuer)

Tato daň se zaměřuje na 7 druhů příjmů fyzických osob, které jsou následně zdaňovány progresivní sazbou daně (6 pásem). Daň z příjmů fyzických osob bude podrobně rozebrána v následujících podkapitolách této kapitoly. Z této daně je vhodné vyčlenit daň ze mzdy (ze zaměstnání vybírána zaměstnavatelem – jejich samostatný daňový výnos prezentuje Graf 3.1).

Daň z příjmů právnických osob (KSt – Körperschaftsteuer)

Této dani podléhají především kapitálové společnosti. Společnost je daňovým rezidentem, jestliže má sídlo společnosti na území Rakouska. Základ daně se zjistí z účetnictví jako výsledek hospodaření po úpravě o daňově neuznatelné náklady (daňová uznatelnost se mírně liší oproti České republice). Sazba daně je jednotná ve výši 25 %. Ročně musí být na dani odvedeno alespoň 5 % z minimálního základního kapitálu (společnosti s ručením omezeným min. 1 750 EUR, akciové společnost min. 3 500 EUR a banky/pojišťovny min. 5 452 EUR). Zdaňovacím obdobím je hospodářský nebo kalendářní rok. [14]

V rámci skupinového zdanění firem lze (za splnění 50% propojení firem) převádět zisky/ztráty dceřiné společnosti na mateřskou společnost.

Daň z výnosu kapitálu (KESt – Kapitalertragsteuern)

Daň z kapitálových výnosů je ošetřena v zákoně o daních z příjmů (EStG) společně s předcházejícími dvěma daněmi. Je odváděna odečtením z kapitálového výnosu ve výši 25 % popř. u dividend ve výši 27,5 %. [28]

Daň z nemovitostí (Grundsteuergesetz)

Daň je upravena v zákoně o dani z nemovitostí (platný od roku 1955). Předmětem daně jsou zemědělské a lesní pozemky, byty a domy v osobním vlastnictví, pronajaté budovy využívané k podnikání nebo ostatní pozemky. Od této daně je osvobozen např. majetek státu, obcí, škol, veřejné správy a nemocnice. Základ daně je určován na základě oceňovacích přístupů. Konečná výše daně je ovlivněná základní federativní sazbou a místními koeficienty.

Daň z převodu nemovitostí (Grunderwerbsteuer)

Daň z převodu nemovitostí je dána zákonem o převodu nemovitostí z roku 1987. Základem pro výpočet je kupní cena. Sazba daně je mezi 3,5 – 6,5 % v závislosti na dalších podmínkách (dle federativního státu, vztah mezi kupujícím a prodávajícím). Daň z převodu nemovitostí hradí kupující, prodávající musí zaplatit v rámci daně z příjmů daň ze zisku z nemovitostí (sazba 30 %).

Bankovní daň (Stabilitätsabgabe)

Po hospodářské krizi v roce 2010 byla zavedena bankovní daň, kterou platí všechny bankovní instituce se sídlem na území Rakouska. Daň je odváděna do speciálního státního fondu. Daň se vypočítá ze snížené bilanční sumy (např. o hodnotu vlastního kapitálu). Sazba daně je progresivní, progresivita je dána následovně:

- do 300 mil. EUR 0 %,
- od 300 mil. EUR do 20 mld. EUR 0,024 %,
- od 20 mld. EUR 0,029 %. [29]

Spotřební daň (Verbrauchsteuer)

Spotřební dani podléhají tabákové výrobky (13 – 47 % z ceny), líh, pivo, šumivé víno, víno a meziprodukty a výrobky z ropy (40 – 600 EUR za 1 000 litrů). [30]

Daň z obratu (USt – Umsatzsteuer)

Daň z přidané hodnoty je upravená zákonem o dani z obratu (je v souladu se směrnicí Rady 2006/112/ES) a vztahuje se na úplatné dodávání zboží a poskytování služeb v tuzemsku a na dovoz zboží ze třetích zemí. Základní sazba je vy výši 20 %, 19% sazba daně je pro oblasti Jungholz a Mittelbergu, snížená sazba daně činí 13 % (pro prodej dřeva, zvířat, vnitrostátní lety a kulturu) a 10 % (pro knihy, jídlo, restaurace, přepravu osob). Drobní podnikatelé mají povinnou registraci k dani, pokud jejich obrat překročí 30 000 EUR/rok (v případě, že nejsou registrování k dani nemají nárok na odpočty daně).

Silniční daň (Kraftfahrzeugsteuer)

Dani z motorových vozidel podléhají motorová vozidla (popř. přívěsy) s maximální hmotností vyšší než 3,5 tuny, traktory nebo vozidla, které neuzavřeli pojištění odpovědnosti. Od daně jsou osvobozeny např. motorová vozidla s pohonem na elektřinu, vozidla hasičského sboru nebo záchranné služby a traktory využívané v zemědělství. Daň je placena měsíčně. V případě vozidel do 3,5 tuny je základem daně výkon motoru v kilowattech, sazba daně je stanovena na jeden kilowatt (progresivní sazby). U vozidel s vyšší hmotností než 3,5 tuny jsou sazby daně stanoveny na jednu tunu. Daň je možné snížit v případě kombinovaného využití železniční přepravy (za splnění podmínek o 15 %). [31]

Daň z nákupu osobního automobilu (NoVA – Normverbrauchsabgabe)

Registrační daň je daní jednorázovou, která se platí při pořízení vozidla. Konkrétně se jedná o:

- pořízení automobilu dodaného v Rakousku pro zákazníky (plátcem je prodávající, který daň vyčíslí),
- využití dosud osvobozeného automobilu k jiným účelům než osvobozeným,
- pořízení automobilu z jiného státu, v případě, že již nebyla uhrazena obdobná daň v jiném členském státu,
- pořízení automobilu na leasing.

Od daně jsou osvobozeny např. vozidla autoškoly, taxislužby, vozidla záchranné služby nebo hasičů. Základem daně je čistá kupní cena (pořizovací cena bez DPH). Sazby daně závisí na typu vozidla (u motocyklů dle zdvihového objemu motoru a u ostatních vozidel dle emise oxidu uhličitého). Výslednou daňovou povinnost je možné snížit o slevy na dani v závislosti

na datu výroby automobilu (od roku 2016 částka 300 EUR) popř. sleva 600 EUR pro vozidla šetrná k životnímu prostředí. [32]

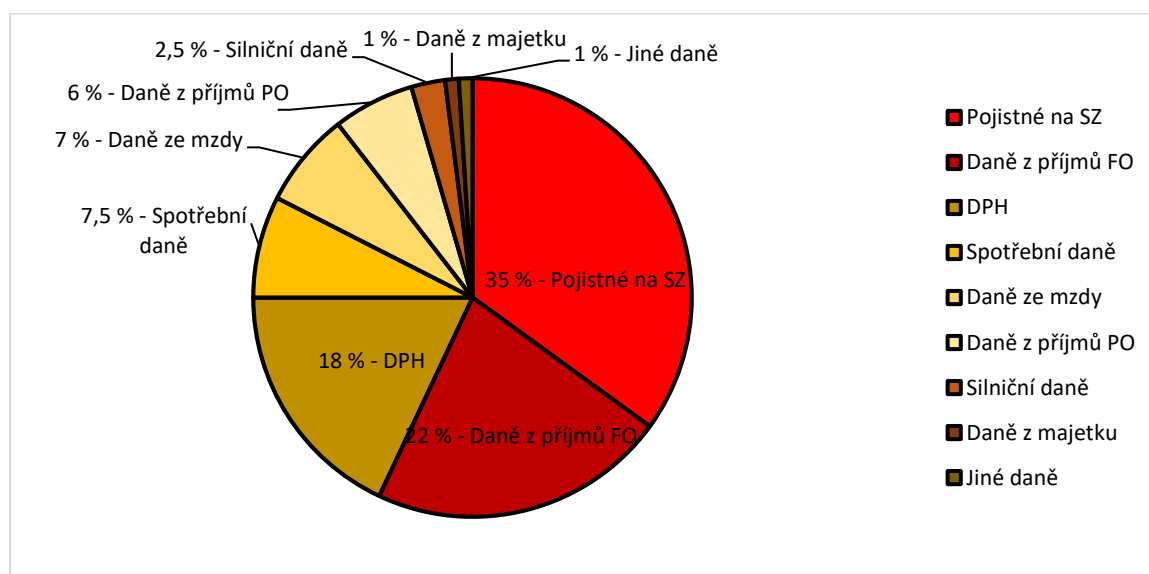
Daň z pojištění motorových vozidel (Motorbezogene Versicherungssteuer)

Tato daň je legislativně upravena v zákoně o daních z pojištění (z roku 1953). Dani podléhá uhrazené pojistné (sjednané povinné ručení). Plátcem daně je pojistitel a poplatníkem daně je pojistník. Dani podléhají motorová vozidla s maximální celkovou hmotností do 3,5 tuny a motocykly. Sazba daně závisí na typu vozidla a na četnosti plateb pojištění. Nejnižší sazba daně je v případě ročního placení pojistného (nejvyšší sazba daně u měsíční platby pojistného). Minimální měsíční daň za osobní vozidla musí činit alespoň 6,20 EUR (při roční platbě pojistného), maximální měsíční daň se odvádí do 72 EUR. [33]

V roce 2008 byla zrušena (obdobně jako v České republice) daň dědická a darovací (Erbschaftsteuer, Schenkungsteuer) [15]

Významnost uvedených daní lze obdobně odvodit od podílu jednotlivých daní na celkovém daňovém výnosu Rakouska (Graf 3.1), struktura je dána ze statistik OECD (nejaktuálnější data daňových výnosů – rok 2017).

Graf 3.1 Celkové daňové výnosy Rakouska dle OECD

Zdroj: vlastní zpracování [34]

Graf 3.1 poukazuje, že největší podíl na daňových výnosech má pojistné na sociální zabezpečení (35 %), následují daně z příjmů fyzických osob s 22 %, daně z obratu (DPH)

s 18 %, spotřební daně (7,5 %), daně ze mzdy (7 %), daně z příjmů právnických osob (6 %), silniční daně s 2,5 %, daně z majetku (1 %) a jiné daně (1 %).

3.2 Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení se řídí zákonem o sociálním zabezpečení (ASVG), který upravuje zdravotní, úrazové, důchodové pojištění, pojištění v nezaměstnanosti a poskytování dávek ze systému sociální pomoci (ukládá povinnost platit pojištění). Sociální zabezpečení garantuje pomoc v nepříznivých životních situacích (nemoc, stáří, ztráta zaměstnání, úraz, hmotná nouze, příjem nedosahující životního minima).

3.2.1 Sociální pojištění

Před zdaněním mzdy odvádí zaměstnanec i zaměstnavatel platby pro sociální účely. Jednotlivá hodnota pojištění se zjistí jako součin hrubé mzdy a jednotlivých procentuálních sazeb, které prezentuje Tab. 3.1.

Tab. 3.1 Sazby sociálního zabezpečení (Sozialversicherung)

Pojistné	Zaměstnanec	Zaměstnavatel
Zdravotní pojištění	3,87 %	3,78 %
Pojištění v nezaměstnanosti	3 %	3 %
Důchodové pojištění	10,25 %	12,55 %
Úrazové pojištění	-	1,20 %
Jiné pojištění	1 %	0,85 %
Sociální zabezpečení celkem	18,12 %	21,38 %
SZ celkem z 13. a 14. platu	17,12 %	20,88 %

Zdroj: vlastní zpracování [35]

Je stanoven maximální měsíční vyměřovací základ 5 220 EUR. Speciální maximální vyměřovací základ 10 440 EUR (i se speciální hodnotou sazeb) se uplatňuje u 13. a 14. platu.

Kromě uvedených pojištění je zaměstnavatel povinen hradit např. vyrovnávací poplatek rodinné zátěže (3,9 % hrubé mzdy zaměstnance), insolvenční záruku (0,35 %), místní daň ze mzdy (3 %), fond z bydlení (0,5 %, ve stejné výši hradí i zaměstnanec), příspěvek

na kompenzaci špatného počasí (0,7 % platí zaměstnanec i zaměstnavatel), příspěvek za noční těžkou práci (3,4 %), povinný příspěvek do hospodářské komory (0,36 % až 0,44 % dle provincie) nebo 1,53 % do zaměstnaneckého penzijního fondu. [36]

Pokud je zaměstnancova měsíční mzda nižší než 446,81 EUR, neodvádí povinné zdravotní a důchodové pojištění (možnost dobrovolné účasti za splnění podmínek, zaměstnavatel musí i tak platit úrazové pojištění).

Osoby samostatně výdělečně činné s měsíčním příjmem (slouží jako vyměřovací základ) přesahující 446,81 EUR jsou povinné účastnit se na zdravotním (7,65 % spolu s příspěvkem na samostatnou výdělečnou činnost 1,53 %), důchodovém (18,5 %) i úrazovém pojištění (9,79 EUR měsíčně). [35]

3.3 Základní pojmy a jednotlivé druhy příjmů

Daň z příjmů fyzických osob je upravena v zákoně o dani z příjmu z roku 1988 (Einkommensteuergesetz/ESTG BGBl č. 400/1988). Dle tohoto předpisu se daň zjistí ze základu daně, který vychází z předmětu daně. **Předmět daně** je upraven v § 2 odst. 3 EStG, dle kterého se za předmět daně považují v zákoně vyjmenované příjmy:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví (§ 21 EStG),
- příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (§ 22 EStG),
- příjmy z podnikání (§ 23 EStG),
- příjmy ze zaměstnání (§ 25 EStG),
- příjmy z kapitálových aktiv (§ 27 EStG),
- příjmy z pronájmu a leasingu (§ 28 EStG) a
- ostatní příjmy (§ 29 EStG).

Pokud určitý příjem není v tomto paragrafu vyjmenován, jedná se o nezdanitelný příjem. Příjmem se rozumí jak peněžní, tak nepeněžní příjem vč. směny. Jednotlivé vyjmenované příjmy budou podrobně rozebrány v následujících podkapitolách. [24]

Poplatníkem daně jsou fyzické osoby, které lze dle § 1 rozdělit do dvou kategorií na:

- osoby s neomezenou daňovou povinností (s bydlištěm nebo obvyklým bydlištěm na území Rakouska, daňová povinnost plyne z příjmů v Rakousku i ze zahraničních příjmů),

- osoby s omezenou daňovou povinností (na území Rakouska pobývají méně než 6 měsíců v roce a dani podléhá pouze příjem v Rakousku),
- popř. na žádost se může stát rezidentem i příslušník EU nebo Evropského hospodářského prostoru, pokud minimálně 90 % z jeho příjmů podléhá dani z příjmů v Rakousku, nebo pokud příjem nepodléhající rakouské dani z příjmu fyzických osob nepřesahuje 11 000 EUR.

Plátcem daně je osoba, jenž daně vybírá a odvádí za poplatníka správci daně.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok (popř. hospodářský rok u výpočtu zisků z podnikání a zemědělství). Zdaňuje se tedy příjem, který poplatník obdržel během kalendářního roku (§ 2 odst. 1 EStG).

Základem daně jsou dle § 2 odst. 2 EStG vyjmenované příjmy (bez příjmů osvobozených) snížené o výdaje (skutečné nebo paušální) z jednotlivých druhů příjmů, o zvláštní výdaje (§ 18), mimořádné zatížení (§ 34 a § 35) nebo zvláštní příspěvek (§ 105).

Jednotlivé vyjmenované příjmy lze rozdělit dle druhu příjmu na obchodní a neobchodní příjem (rozdělení je důležité v rámci výpočtu daně) a dle významnosti příjmu, jak zobrazuje Tab. 3.2. Rozdělení dle významnosti příjmů je založeno na předpokladu, že pokud by nějaký příjem mohl spadat do některé z hlavních kategorií a zároveň do podpůrné kategorie, tak bude přednostně vykázán v hlavní kategorii na místo v kategorii podpůrné (princip subsidiarity).

Tab. 3.2 Zařazení vyjmenovaných příjmů

Vyjmenované příjmy	Druh příjmu	Významnost příjmu
Příjmy ze zemědělství a lesnictví (§ 21)	obchodní příjem	hlavní kategorie
Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (§ 22)	obchodní příjem	hlavní kategorie
Příjmy z podnikání (§ 23)	obchodní příjem	hlavní kategorie
Příjmy ze zaměstnání (§ 25)	neobchodní příjem	hlavní kategorie
Příjmy z kapitálových aktiv (§ 27)	neobchodní příjem	podpůrná kategorie
Příjmy z pronájmu a leasingu (§ 28)	neobchodní příjem	podpůrná kategorie
Ostatní příjmy (§ 29)	neobchodní příjem	podpůrná kategorie

Zdroj: vlastní zpracování [16]

3.3.1 Příjmy ze zemědělství a lesnictví

První vyjmenované příjmy jsou upraveny v § 21 EStG. Mezi příjmy z primárního sektoru dle § 21 se řadí příjmy z:

- provozu zemědělství, lesnictví, vinařství, pěstování ovoce a zeleniny, zahradnictví,
- hospodářských zvířat a z chovu hospodářských zvířat,
- rybolovu, chovu ryb a včelařství,
- lovecké příjmy, pokud jsou provozovány ve vztahu k zemědělství a lesnictví.

Dle odst. 2 § 21 se za příjmy považují také:

- příjmy ze sekundárního provozu zemědělství a lesnictví, které vznikly v souvislosti s primárním (hlavním) provozem,
- kapitálové zisky od společnosti, která provádí výhradně zemědělskou a lesnickou činnost (§ 24).

Sumu příjmů lze snížit o skutečně vynaložené výdaje na tyto činnosti, jak zobrazuje Tab. 3.3.

Tab. 3.3 Stanovení dílčího základu daně z příjmů ze zemědělství a lesnictví

Dílčí základ daně dle § 21 - Příjmy ze zemědělství a lesnictví	Základ daně = příjmy – výdaje (skutečně vynaložené výdaje, dle faktur nebo účetnictví)	O případnou ztrátu lze snížit i ostatní kategorie příjmů, případně ji lze přenést do dalších let
---	--	--

Zdroj: vlastní zpracování [37]

3.3.2 Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti

Druhé z vyjmenovaných příjmů jsou příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (upravené v § 22 EStG). Za příjmy ze samostatné práce jsou považovány např. příjmy:

- vědců, umělců, pedagogů nebo spisovatelů (do příjmů jsou zahrnuté i dotace na tyto činnosti, pokud představují náhradu příjmu a nejedná se o příjem ze zaměstnání),
- lékařů, veterinářů, stavebních inženýrů, právníků, notářů,
- obchodních konzultantů, pojistných matematiků, rozhodců v rozhodčím řízení,
- reportérů a novinářů,
- tlumočnicků, překladatelů,

- terapeutů a psychologů s dokončeným vysokoškolským vzděláním se zaměřením na psychologii,
- porodních asistentek,

Za jinou samostatnou práci jsou považovány:

- příjmy ze správy aktiv (správce nemovitosti nebo člen dozorčí rady),
- příspěvky osobám zapojených do kapitálových společností (vlastní-li podíl na této společnosti alespoň 25 %),
- podíly společníků ze společnosti, kde jsou partneři považováni za spolupracující podnikatele,
- odměny z pečovatelských komor samostatně výdělečně činných osob, jestli nespádají do § 25 a
- kapitálové zisky (§ 24).

Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti lze snížit o skutečné nebo paušální výdaje dle § 17 odst. 1, jak zmiňuje Tab. 3.4. Hodnota paušálních výdajů se odvíjí od druhu zaměstnání a její výše může být:

- 6 % obrátu, avšak maximálně 13 200 EUR u obchodního a technického poradenství, lektorů, vědců a pedagogů,
- 12 % obrátu, avšak maximálně 26 400 EUR v ostatních případech.

Před zvolením způsobu vykazování výdajů je vhodné propočítat hodnotu skutečných výdajů a porovnat ji s paušálními výdaji (a vzít v úvahu i vývoj v dalších letech). Přechod z paušálních výdajů zpět na skutečné výdaje je totiž limitován 5 kalendářními (popř. hospodářskými) roky.

Tab. 3.4 Stanovení dílčího základu daně z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti

Dílčí základ daně dle § 22 - Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti	Základ daně = příjmy – výdaje (skutečně vynaložené výdaje, dle faktur nebo účetnictví nebo paušální výdaje)	O případnou ztrátu lze snížit i ostatní kategorie příjmů, případně ji lze přenést do dalších let
---	---	--

Zdroj: vlastní zpracování [37]

3.3.3 Příjmy z podnikání

Příjmy z živnostenského podnikání jsou definovány v § 23. Činnost podnikání musí splnit následující charakteristiky:

- samostatnost,
- soustavnost,
- účelem je dosažení zisku, pokud se nejedná o činnost lesnickou, zemědělskou nebo samostatně výdělečnou činnost.

Mimo příjmy z živnostenského podnikání se zde zahrnují ziskové podíly společníků (zejména komanditní společnosti), odměny za služby společnosti, za poskytování půjček, leasingu anebo kapitálové zisky dle § 24.

I v této kategorii si lze uplatnit skutečné nebo paušální výdaje (12 % obratu, max. 26 400 EUR). Zároveň se jedná o poslední kategorii, která umožňuje o zjištěnou ztrátu snížit ostatní druhy příjmů, popř. si ztrátu přenést do dalšího období (Tab. 3.5).

Tab. 3.5 Stanovení dílčího základu daně z příjmů z podnikání

Dílčí základ daně dle § 23 - Příjmy z podnikání	Základ daně = příjmy – výdaje (skutečně vynaložené výdaje, dle faktur nebo účetnictví nebo paušální výdaje)	O případnou ztrátu lze snížit i ostatní kategorie příjmů, případně ji lze přenést do dalších let
--	--	--

Zdroj: vlastní zpracování [37]

3.3.4 Příjmy ze zaměstnání

Příjmy ze závislé činnosti dle § 25 jsou (není rozhodující, zda se jedná o jednorázový nebo běžný příjem):

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovního poměru,
- příjmy ze zákonného (případně zahraničního) zdravotního a úrazového pojištění,
- příjmy ze zdravotního nebo úrazového pojištění z komory samostatně výdělečných osob,
- odměny z tuzemských penzijních fondů – zdaňuje se 25 % těchto příjmů,
- odměny ze zahraničních a zaměstnaneckých penzijních fondů,

- příspěvky soukromých nadací,
- zaplacený insolvenční poplatek z Insolvenčního fondu odměn,
- důchody ze zákonného sociálního zabezpečení – zdanitelné ve výši 25 %,
- důchody ze zahraničního povinného sociálního zabezpečení,
- odměny státních zaměstnanců a
- odměny za výkon funkce v orgánech obcí, okresů nebo vlády.

Příjmy hrazené zaměstnavatelem nemusí vždy spadat do příjmů ze zaměstnání, § 26 do příjmů ze závislé činnosti nezahrnuje:

- hodnotu pracovního oděvu a náklady na čištění pracovního oděvu, pokud jde o oděv typický pro danou profesi,
- náklady na vzdělávání zaměstnance,
- cestovní náhrady (kilometrové příplatky) v rámci služební cesty (2 hlediska: opouští pracovní místo, velká vzdálenost od trvalého pobytu – nedá-li se předpokládat návrat do trvalého pobytu),
- náklady na přemístění vyplácené zaměstnancům při přemístění na jiné místo zaměstnání,
- příspěvek zaměstnavatele na zaměstnancův tuzemský nebo zahraniční penzijní fond.

Zvláštní příjmy

Specifickým druhem příjmů jsou zvláštní příjmy dle § 67 EStG. Jedná se o příjmy, které zaměstnavatel poskytuje nad rámec zaměstnancových běžných povinností (zejména sem spadá 13. a 14. plat). Zvláštní příjmy podléhají jiné úrovni progresivních daňových sazeb než ostatní příjmy, jak zobrazuje Tab. 3.6.

Tab. 3.6 Sazby pro zvláštní příjmy

Výše zvláštního příjmu	Sazba daně
Za prvních 620 EUR	Nepodléhá zdanění, 0 %
Dalších 24 380 EUR	6 %
Dalších 25 000 EUR	27 %
Dalších 33 333 EUR	35,75 %
Vyšší částka	Zdanění klasickou sazbou daně, typicky 50 %

Zdroj: vlastní zpracování [17]

Tento paragraf dále upravuje výši a zdanění odstupného a ostatních odměn v případě skončení pracovního poměru.

Výdaje na získání a zajištění příjmů hrazené zaměstnancem

Od příjmů ze závislé činnosti lze odečíst určité výdaje (pouze v rozsahu daném v zákoně) hrazené zaměstnancem upravené v § 16 EStG. Lze odečíst např. výdaje za:

- příspěvky do rady zaměstnanců,
- příspěvky na dobrovolné členství v zájmových skupinách nebo odborových organizací,
- příspěvky na zákonné sociální pojištění hrazené zaměstnancem (18,12 %),
- výdaje na odbornou literaturu,
- výdaje na vedení zdvojené domácnosti a výdaje na cesty k rodině (zaměstnanec musí přespávat v místě zaměstnání, závisí na vzdálenosti od bydliště a četnosti návštěv rodiny),
- výdaje daňového poplatníka na cestování mezi domovem a pracovištěm (hodnota závisí na vzdálenosti práce od bydliště a na zvoleném dopravním prostředku – vozidlo hromadné dopravy nebo automobil),
- výdaje na pracovní vybavení (např. nářadí nebo pracovní oděvy),
- dodatečné výdaje za stravování/ubytování za výhradně profesionálně organizované cesty a
- výdaje na školení související s povoláním, zvýšení kvalifikace nebo rekvalifikaci.

Při odpočtu výdajů na získání a zajištění příjmů lze využít i paušální částky 132 EUR/rok bez nutnosti dokladové evidence za předpokladu, že odpočet paušální částky nezpůsobí ztrátu ze zaměstnání, jak zmiňuje Tab. 3.7.

Tab. 3.7 Stanovení dílčího základu daně z příjmů ze zaměstnání

Dílčí základ daně dle § 25 - Příjmy ze zaměstnání	Základ daně = příjmy – výdaje (uhrazené zaměstnancem v zákonem dané výši nebo paušální částka)	Nelze dosahovat ztráty
--	---	------------------------

Zdroj: vlastní zpracování [38]

3.3.5 Příjmy z kapitálových aktiv

Do této kategorie příjmů spadají příjmy z kapitálového majetku, které nespádají do dříve zmíněných kategorií. Dle § 27 sem patří:

- soukromé úrokové výnosy ze spořicíh účtů,
- úroky a jiné výnosy z kapitálových pohledávek, podíly na zisku,
- zisky z prodeje akcií nebo derivátů.

Velká část těchto příjmů je zdaněna srážkou u zdroje (tzn. podléhá dani z kapitálových výnosů KEST). Příjmy z hotovostních vkladů podléhají sazbě 25 %, u všech ostatních kapitálových aktiv se používá sazba 27,5 %. Příjmy z kapitálových aktiv je možné snížit o nepodnikatelské výdaje (Tab. 3.8).

Tab. 3.8 Stanovení dílčího základu daně z příjmů z kapitálových aktiv

Dílčí základ daně dle § 27 - Příjmy z kapitálových aktiv	Základ daně = příjmy – nepodnikatelské výdaje (§ 15 a § 16)	O případnou ztrátu nelze snížit ostatní kategorie příjmů, ztráta nelze převést do dalšího období
---	---	---

Zdroj: vlastní zpracování [39]

Od daně jsou osvobozeny práva na podíl na zisku fyzickým osobám do hodnoty 15 000 EUR/rok vydané finančními společnostmi, které poskytují finanční prostředky zejména pro malé a střední podniky.

3.3.6 Příjmy z pronájmu a leasingu

Příjmy z pronájmu a leasingu definuje § 28 EStG, jedná se např. o (pokud nespádají již do některé předcházející skupiny):

- příjmy z pronájmu nemovitostí a práv podle občanského práva k nemovitostem,
- výnosy z pronájmu nemovitostí – především z obchodních aktiv,
- příjmy z převodu práv na dobu určitou nebo neurčitou – zejména: příjmy z užívání děl (literárních a uměleckých) ve smyslu autorského zákona, převod práv průmyslového vlastnictví, obchodních zkušeností a nároků,
- výnosy z prodeje pohledávek z pronájmu a
- výnosy z úroků z pronájmu, i když jsou zahrnuty do výnosů z prodeje nemovitosti.

Výdaje vynaložené na zajištění příjmů z pronájmu a leasingu jsou upraveny přímo v rámci § 28 odst. 4 EStG (Tab. 3.9). Poplatník si může jako daňově uznatelný výdaj uplatnit hodnotu oprav a údržby majetku podléhajícího tomuto zdanění, přičemž si tento výdaj může uplatnit jednorázově nebo jej na základě žádosti může rozložit na 10 let (popř. na 15 let v případě obnovy budov, nájemních budov a u památek).

Tab. 3.9 Stanovení dílčího základu daně z příjmů z pronájmu a leasingu

Dílčí základ daně dle § 28 - Příjmy z pronájmu a leasingu	Základ daně = příjmy – výdaje (dle § 28)	O případnou ztrátu nelze snížit ostatní kategorie příjmů, ztráta nelze převést do dalšího období
--	---	---

Zdroj: vlastní zpracování [24]

3.3.7 Ostatní příjmy

Posledními vyjmenovanými příjmy jsou ostatní příjmy (dle § 29), jenž není možné zahrnout do jiné výše zmíněné kategorie. Jedná se např. o:

- opakující se platby (např. důchody ze sociálního zabezpečení v zahraničí, které neodpovídá tuzemskému sociálnímu zabezpečení),
- výnosy z prodeje soukromých nemovitostí (zvláštní sazba daně 30 %) a spekulativních transakcí (prodej osobního majetku do jednoho roku),
- příjmy ze služeb – především z příležitostné činnosti a z pronájmu movitého majetku, pokud hodnota těchto příjmů překročí 220 EUR/rok (jinak osvobozeno) a
- funkční poplatky úředníků veřejných korporací, pokud nespádají do § 25.

Ostatní příjmy lze také snížit o výdaje obdobným způsobem jako u předcházejících neobchodních příjmů, jak prezentuje Tab. 3.10.

Tab. 3.10 Stanovení dílčího základu daně z ostatních příjmů

Dílčí základ daně dle § 29 – Ostatní příjmy	Základ daně = příjmy – nepodnikatelské výdaje (§ 15 a § 16)	O případnou ztrátu nelze snížit ostatní kategorie příjmů, ztráta nelze převést do dalšího období
--	---	---

Zdroj: vlastní zpracování [39]

3.3.8 Výdaje snižující dílčí základy daně

Pro větší přehlednost v rámci poměrně složitého přímého uplatňování výdajů, je vhodné shrnout pravidla uplatňování výdajů, alespoň v rámci rozdělení příjmů na obchodní a neobchodní příjmy (Tab. 3.11).

Základ daně (ziskový nebo také provozní příjem) se u kategorie obchodních příjmů zjistí jako provozní příjem snížený o obchodní výdaje (jinak také obchodní náklady – Betriebsausgaben). Výsledný dílčí základ buď generuje zisk, anebo vykazuje ztrátu, o kterou lze snížit i ostatní kategorie příjmů. V případě, že ostatní příjmy ztrátu nepokryjí, může být přenesena do dalších období.

Základ daně (přebytkový příjem) se u neobchodních příjmů zjistí jako přebytek příjmů nad neobchodními výdaji (Werbungskosten - § 15 a § 16, § 28 odst. 4). Pokud výsledný dílčí základ daně negeneruje přebytek, ostatní dílčí základy daně nebudou o ztrátu (negativní efekt) sníženy (ztráta nemůže nastat u § 25). Ztráta z neobchodních příjmů se nepřevádí do dalších zdaňovacích období.

Tab. 3.11 Zjištění dílčích základů daně

Vyjmenované příjmy	Druh příjmů	Zjištění dílčího základu daně	Ztráta z dílčích základů daně
§ 21	Obchodní příjmy	Ziskový příjem = příjmy – obchodní výdaje (ve skutečné výši, popř. paušálem)	O případnou ztrátu lze snížit i ostatní kategorie příjmů, lze ji přenést do dalších let
§ 22			
§ 23			
§ 25	Neobchodní příjmy	Přebytkový příjem = příjmy – neobchodní výdaje (§ 15, § 16, § 28 odst. 4)	Ztráta nevzniká
§ 27			O případnou ztrátu nelze snížit ostatní kategorie příjmů, nelze převést do dalšího období
§ 28			
§ 29			

Zdroj: vlastní zpracování [40]

3.4 Příjmy osvobozené od daně

Příjmy osvobozené od daně z příjmů (Steuerbefreiungen) jsou upraveny v § 3 EStG. Mezi osvobozené příjmy např. patří:

- důchody a kompenzace válečným obětem, jejich pozůstalým a obětem boje za svobodné demokratické Rakousko,
- platby nebo příspěvky z veřejných fondů na propagaci vědy a výzkumu, podporu umění nebo studentské příspěvky (stipendia),
- peněžitá pomoc v mateřství a další dávky dle sociálního zabezpečení,
- úhrady z tuzemského (popř. zahraničního) sociálního pojištění na náklady na lékařské ošetření nebo rehabilitaci,
- dávky a podpora v nezaměstnanosti, rodičovské příspěvky a mateřské dávky, dávky pro zdravotně postižené,
- státní dotace na dlouhodobý majetek,
- příspěvky zaměstnavatele zaměstnanci na péči o dítě (do 1 000 EUR/rok na jedno dítě),
- dotace zaměstnavatele na zajištění budoucnosti svých zaměstnanců (do 300 EUR/rok na zaměstnance),
- dobrovolný příspěvek zaměstnavatele na odstranění škod způsobený živelnými katastrofami,
- hodnota zlevněného nebo bezplatného jídla poskytnutého zaměstnancům do výše 4,40 EUR za jeden pracovní den na jednoho pracovníka, bezplatně poskytnuté nápoje,
- zvýhodněná zaměstnanecká půjčka do 7 300 EUR,
- zaměstnanecké slevy (nepřesahuje-li sleva 20 % ceny do hodnoty slev 1 000 EUR/rok),
- odměny vojáků. [24]

3.5 Odpočty od základu daně po zohlednění ztráty

Od celkového základu daně sníženého o případné ztráty (pravidla dle Tab. 3.10, v každém zdaňovacím období může být uplatněno max. 75 % ztráty, ztráta z obchodních příjmů není časově omezena) lze odečíst zvláštní výdaje, mimořádné zatížení nebo zvláštní příspěvky (nezdanitelné částky).

3.5.1 Zvláštní výdaje

Od základu daně lze odečíst dle § 18 EStG zvláštní výdaje (Sonderausgaben), pokud se nejedná o provozní nebo reklamní výdaje. Tyto výdaje lze rozdělit na výdaje uplatnitelné v plné výši a na výdaje, u kterých se výše odvíjí od počtu poplatníků společně žijících v domácnosti a od hodnoty příjmů, jedná se např. o:

- důchody a trvalé zatížení na základě zvláštních povinností,
- příspěvky na dobrovolné pojištění, u smluv uzavřených před rokem 2016 zvláštní podmínky,
- výdaje související s výstavbou nebo rekonstrukcí bydlení, pokud byla výstavba (rekonstrukce) zahájena před 1.1.2016,
- výdaje fyzických osob za nákup podílových listů a nových akcií zakoupených před 1.1.2011,
- povinné příspěvky církvím a náboženským společnostem, které jsou v tuzemsku uznávané, do výše 400 EUR/rok,
- výdaje za daňové poradenství placené osobám oprávněným dle profesního práva,
- dary poskytnuté určitému okruhu příjemců (do 10 % ze základu daně),
- ztráty z minulých let.

U vyjmenovaných výdajů dle § 18 odst. 1 je stanovena maximální hranice 2 920 EUR ročně (především se jedná o příspěvky na dobrovolné pojištění, výdaje související s výstavbou nebo rekonstrukcí bydlení a výdaje fyzických osob za nákup podílových listů a nových akcií). Maximální hranice se zvýší o 2 920 EUR, pokud je poplatník samoživitel nebo pokud má jeho partner příjmy do 6 000 EUR za rok. Dle § 18 odst. 3 si může poplatník odečíst paušální částku 60 EUR ročně bez dokladové povinnosti.

Odčitatelné položky dle § 4a

Zvláštní výdaje jsou dále upraveny v § 4a, který definuje především specifické podmínky pro poskytování darů, a to především z hlediska definování přesných příjemců (se splněním veřejně prospěšného účelu):

- umělecké vysoké školy a akademiím umění,
- fondy financující výzkum,
- tuzemská akademie věd, národní knihovna, muzea, památkový úřad,
- mezinárodní protikorupční akademie,
- hasičské sbory a sdružení.

3.5.2 Mimořádné zatížení

Po odečtení zvláštních výdajů může být základ daně snížen o mimořádné zatížení (§ 34, § 35), které musí být klasifikováno jako mimořádné, s nevyhnutelným vznikem, s významným vlivem na ekonomickou výkonnost a nesmí se jednat o provozní nebo reklamní zatížení a zvláštní výdaje. Mimořádné zatížení (Außergewöhnliche Belastung) je dále definováno jako zatížení, které je vyšší než obdobné zatížení u většiny poplatníků se srovnatelnými příjmy a stejnou finanční situací. Maximální odčitatelná výše mimořádných nákladů se určí procentuální sazbou, která se odvíjí od hodnoty celkových příjmů poplatníka, jak zobrazuje Tab. 3.12.

Tab. 3.12 Sazby pro mimořádné zatížení

Celková výše příjmu	Sazba daně
Do 7 300 EUR	6 %
Od 7 300 EUR do 14 600 EUR	8 %
Od 14 600 EUR do 36 400 EUR	10 %
Více než 36 400 EUR	12 %
Snížení sazby, pokud má poplatník nárok na odčitatelné položky na dítě (je samoživitel nebo má jeho partner příjmy do 6 000 EUR)	- 1 %

Zdroj: vlastní zpracování [24]

Dle § 34 odst. 6 existují mimořádné náklady, které lze odečíst vždy (bez ohledu na maximální hodnotu odpočtu):

- náklady na odstranění škod způsobených živelnými katastrofami,
- náklady na externí odborné vzdělání dítěte, pokud není k dispozici odborné vzdělání v oblasti bydliště (110 EUR/měsíc odborného vzdělání),
- výdaje ve smyslu § 35 EStG, který definuje další podmínky mimořádného zatížení týkající se invalidity.

3.5.3 Nezdánitelné částky

Na nezdanitelnou částku ve výši 801 EUR/rok (zvláštní příspěvek dle § 105) mají nárok poplatníci se speciálním úředním osvědčením (byli identifikováni jako oběti politického

pronásledování 1938-1945). Další nezdanitelné částky týkající se dětí dle § 106a jsou od roku 2019 včleněny do slev na dani v rámci tzv. „rodinného bonusu plus“.

3.6 Slevy na dani

Od vyměřené daně (dle podmínek rozebraných v následující části 3.7) lze po splnění podmínek pro uplatnění odečíst slevy na dani, které prezentuje Tab. 3.13.

Tab. 3.13 Slevy na dani

Podmínky slevy	Roční výše platná pro rok 2020
„Rodinný bonus plus“ (novinka od roku 2019) – poskytuje se na základě vyplnění formuláře E30	Do 18 let dítěte: 1 500 EUR/rok Nad 18 let dítěte: 500 EUR/rok
Samoživitel (popř. pokud má partner příjmy do 6 000 EUR/rok) nebo osamělý rodič	1 dítě: 494 EUR/rok 2 děti: 669 EUR/rok Pro 3 a další dítě: + 220 EUR/rok
Poplatník platící výživné (nežijící s dítětem ve společné domácnosti, neposkytuje-li se jiný rodinný příspěvek)	1. dítě: 350,40 EUR/rok 2. dítě: 525,60 EUR/rok 3. a další dítě: 700,80 EUR/rok
Poplatník s příjmy ze stávajícího pracovního poměru	Srážka za dopravu: 400 EUR/rok
Poplatník s nárokem na příspěvek na dojíždění (s příjmy do 12 200 EUR) nebo	Částka 400 EUR/rok se zvyšuje na 690 EUR/rok 2 EUR ročně//kilometr
Pokud poplatník nemá nárok na odpočet v rámci příjmů ze stávajícího pracovního poměru a dříve měl příjmy § 25 – aktuálně pobírá důchod za splnění dalších podmínek (např. nemá nárok na jiné slevy, důchod do 19 930 EUR/rok)	Zvýšená hodnota za splnění podmínek: 964 EUR/rok (zvýšení od 2020) Za nesplnění podmínek: 600 EUR/rok
Poplatník, kterému jsou vyplaceny rodinné příspěvky na základě zákona o vyrovnání majetkových ztrát v rodině, obdrží navíc částku, jenž nemá přímý účinek na daňovou povinnost poplatníka (osvobození od daně)	Za každé dítě: 700,80 EUR/rok

Zdroj: vlastní zpracování [41]

Od vyměřené daně se nejdříve musí odečíst „rodinný bonus“ a následně až další odpočty dle § 33 EStG. „Rodinný bonus (plus)“ je novou slevou na dani od roku 2019. Nahrazuje příspěvek na dítě a daňovou uznatelnost nákladů na péči o děti do 10 let. Toto opatření má zvýhodnit téměř milion rodin a 1,6 milionu dětí (částkou 1,5 miliardy EUR ročně). [42]

Pokud vyjde daňová povinnost u poplatníka (zaměstnance) po odečtení slev menší nebo rovna nule, má poplatník nárok na vrácení 50 % nákladů dle § 16 odst. 1 č. 3, do 400 EUR/rok dle § 16 odst. 1 č. 4, 5 (např. zaplacené sociální pojištění zaměstnancem). U poplatníků s nárokem na příspěvek na dojíždění se částka zvyšuje na max. 500 EUR/rok.

V případě, že je vypočtená daňová povinnost nižší než 250 EUR (tato částka se vynásobí počtem dětí), má poplatník nárok na rozdíl mezi daní a částkou 250 EUR (popř. zvýšenou částkou dle počtu dětí). Jde o tzv. dětský přebytek, který je upraven v rámci „rodinného bonusu plus“ (v české legislativě by se dal tento nárok přirovnat k daňovému bonusu vyplývajícimu z daňového zvýhodnění převyšující vypočtenou daň).

3.7 Daňové sazby a formy výběru daně

Daň před slevami se vypočte pomocí daňových sazeb upravených v § 33 (sazby jsou klouzavě progresivní, Tab. 3.14). Výše daňové povinnosti vychází z výše základu daně.

Tab. 3.14 Sazby daně z příjmů fyzických osob

Celková výše příjmu (základ daně)	Sazba daně
Do 11 000 EUR	0 %
Nad 11 000 EUR do 18 000 EUR	25 %
Nad 18 000 EUR do 31 000 EUR	35 %
Nad 31 000 EUR do 60 000 EUR	42 %
Nad 60 000 EUR do 90 000 EUR	48 %
Nad 90 000 EUR do 1 000 000 EUR	50 %
Nad 1 000 000 EUR (platné 2016-2020)	55 %

Zdroj: vlastní zpracování [41]

Poplatník je na základě § 45 EStG povinen platit zálohy na daň z příjmů, pokud obdrží příjmy jiné než ze závislé činnosti (popř. má-li více zaměstnavatelů). Zálohy se zjistí z poslední

známé daňové povinnosti zvýšené o 5 % za každý následující rok a hradí se čtvrtletně (15.2., 15.5., 15.8., 15.11.). Tyto zálohy se poté vyúčtují v daňovém přiznání. Zálohy na daň ze závislé činnosti za zaměstnance jsou odváděny měsíčně zaměstnavatelem (do 15. dne následujícího měsíce).

Neomezený daňový poplatník musí podat daňové přiznání za uplynulý kalendářní rok, pokud:

- jeho příjmy přesáhnou 11 000 EUR za rok (příjmy nepodléhající dani z příjmu – příjmy ze zaměstnání),
- má příjmy podléhající dani z příjmu a dodatečné příjmy, které dříve nepodléhaly srážkám ze strany zaměstnavatele, přesahující 730 EUR/rok, takže celková výše příjmů přesahuje 12 000 EUR za rok,
- má zatím nezdaněný příjem z kapitálových aktiv (se zvláštní sazbou 27,5 %) nebo zatím nezdaněný příjem z prodeje nemovitostí.

Nerezidenti podávají daňové přiznání, pokud mají v tuzemsku příjem přesahující 2 000 EUR/rok.

Daňové přiznání se podává do 30.4. (papírová podoba) nebo do 30.6. (elektronické podání pomocí FinanzOnline). Obě lhůty lze na základě odůvodněné žádosti prodloužit (především při zpracování přiznání daňovým poradcem). Konečná daň vyměřená v daňovém přiznání (po snížení o zálohy) je splatná do jednoho měsíce od vyměření daně (v případě přeplatku je nutné podat žádost o vrácení). [43]

3.8 Komplexní výpočet rakouské daně z příjmů fyzických osob

V příloze č. 2 je pro větší přehlednost zpracován systém výpočtu rakouské daně z příjmů fyzických osob, který vychází z Tab. 3.3, 3.4, 3.5, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10 a odkazuje na Tab. 3.1, 3.11, 3.13, 3.14.

V rámci výpočtu daně je nejdříve nutné rozdělit příjmy a s nimi spojené výdaje do 7 dílčích základů daně. Od celkové výše příjmů se následně odečtou zvláštní výdaje (např. příspěvky církvi, dary, výdaje na rekonstrukci, ztráty z minulých let), mimořádné zatížení (v maximální odčitatelné částce nebo skutečné výši) a nezdanitelné částky (držitelé

osvědčení). Daň se následně vypočítá pomocí klouzavě progresivních sazeb (0-55 %) v závislosti na výši základu daně.

Od zjištěné daňové povinnosti se odečtou slevy na dani, které souvisí především s dětmi nebo s pracovněprávním vztahem. Může vzniknout daňová povinnost nebo daňový bonus. Od výsledné daňové povinnosti se následně odečtou zaplacené zálohy na daň (vč. srážkové daně ze mzdy, kterou za zaměstnance odvádí zaměstnavatel nebo zaplacená daň z kapitálových výnosů). Zjištěný nedoplatek je nutné uhradit finančnímu úřadu do měsíce od vyměření daně, v rámci případného přeplatku na dani je nutné podat žádost o vrácení.

4 Komparace daně z příjmů v jednotlivých zemích

Následující kapitola diplomové práce bude zaměřena na porovnání rozdílů ve zdaňování příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku. Ke srovnávání budou využity praktické modelové příklady, daňové kvóty, daňové mixy, dny daňové svobody, efektivní sazby daně, ukazatele daňové progresivity a následně pak i statistické metody (korelační analýzy).

4.1 Legislativní srovnání daně z příjmů fyzických osob

Porovnání základních pojmů týkající se DPFO dle platné legislativy v jednotlivých zemích provádí Tab. 4.1 (tyto základní pojmy lze považovat za srovnatelné, mírně se liší termíny podání a splatnosti daně).

Tab. 4.1 Srovnání základních pojmů DPFO

Česká republika 	Rakousko
Název daně a legislativní úprava daně	
<ul style="list-style-type: none">• Daň z příjmů fyzických osob• Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů	<ul style="list-style-type: none">• Daň z příjmů fyzických osob (ESt – Einkommensteuer)• Zákon č. 400/1998, o dani z příjmu (Einkommensteuergesetz BGBl č. 400/1988)
Poplatník	
<ul style="list-style-type: none">• Fyzické osoby• Daňový rezident/daňový nerezident	<ul style="list-style-type: none">• Fyzické osoby• Daňový rezident/daňový nerezident
Zdaňovací období	
<ul style="list-style-type: none">• Kalendářní rok	<ul style="list-style-type: none">• Kalendářní rok
Daňové přiznání a splatnost daně	
<ul style="list-style-type: none">• Daňové přiznání se podává k 1.4., popř. 1.7. následujícího období• Splatnost daně je v termínu podání daňového přiznání	<ul style="list-style-type: none">• Daňové přiznání se podává k 30.4., popř. 30.6. následujícího období• Daň je splatná do jednoho měsíce po vyměření daně

Zdroj: vlastní zpracování [17]

Pojmy ovlivňující základ daně jsou srovnány v následující Tab. 4.2.

Tab. 4.2 Pojmy ovlivňující základ daně

Česká republika		Rakousko	
Předmět daně			
<ul style="list-style-type: none"> • 5 druhů příjmů (§ 6 – § 10) 		<ul style="list-style-type: none"> • 7 druhů příjmů (§ 21 – § 29) 	
Základ daně			
<ul style="list-style-type: none"> • Částka, o kterou poplatníkovi příjmy přesahují výdaje na jejich dosažení, udržení a zajištění, pokud není stanoveno jinak 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenované příjmy (bez příjmů osvobozených) snížené o výdaje z jednotlivých druhů příjmů, o zvláštní výdaje, mimořádné zatížení nebo zvláštní příspěvek 		
Daňové výdaje			
<ul style="list-style-type: none"> • Lze uplatnit u příjmů ze samostatné činnosti, z nájmu a u ostatních příjmů 	<ul style="list-style-type: none"> • Jsou možné u všech druhů příjmů 		
Paušální výdaje			
<ul style="list-style-type: none"> • U příjmů ze samostatné činnosti a u příjmů z nájmu (30–80 % do výše limitů) 	<ul style="list-style-type: none"> • Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a příjmy z podnikání (6–12 % do výše limitů) • Příjmy ze zaměstnání (132 EUR/rok) 		

Zdroj: vlastní zpracování [15]

Předmět daně v Rakousku zahrnuje oproti České republice více druhů příjmů, což může vést k větší administrativní náročnosti z hlediska zjišťování jednotlivých dílčích základů daně. Definice základu daně se liší v jednotlivých pojmech, které snižují základ daně. Daňové výdaje je možné v Rakousku uplatnit u všech druhů příjmů. Paušální výdaje jsou v jednotlivých zemích upraveny taktéž jinak (pro různé druhy příjmů, v různé procentuální výši, v odlišné výši limitů). Navíc je v Rakousku možné uplatnit i paušální částku u příjmů ze zaměstnání, která nemusí být podložena dokladovou evidencí (lze odečíst pouze za předpokladu, že tento odpočet nezpůsobí ztrátu ze zaměstnání).

Porovnání položek snižující základ daně zobrazuje Tab. 4.3.

Tab. 4.3 Položky snižující základ daně

Česká republika 	Rakousko
Daňová ztráta	
<ul style="list-style-type: none"> • Může vznikat u příjmů ze samostatné činnosti a příjmů z nájmu • Lze uplatnit v následujících 5 zdaňovacích obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> • Speciální pravidla u obchodních a neobchodních příjmů (dle Tab. 3.11) • Ztráta z minulých let může být v každém roce uplatněna max. ve výši 75 % (není časově omezena)
Dary	
<ul style="list-style-type: none"> • Hodnota bezúplatného plnění na veřejně prospěšné účely • Min. 2 % ze základu daně/1 000 Kč • Max. 15 % ze základu daně 	<ul style="list-style-type: none"> • Dary poskytnuté určitému okruhu příjemců se splněním veřejně prospěšného účelu • Do 10 % ze základu daně
Ostatní položky snižující základ daně	
<ul style="list-style-type: none"> • Nezdanitelné části základu daně • Položky odčitatelné od základu daně 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvláštní výdaje • Mimořádné zatížení • Zvláštní příspěvek

Zdroj: vlastní zpracování [17]

Rakouská legislativa v rámci daňové ztráty zahrnuje mnohem složitější principy z hlediska vzniku, uznávání a převádění ztrát do dalších období. Specifika uplatňování ztrát lze rozdělit do 3 skupin:

- u obchodních příjmů lze o případnou ztrátu snížit i ostatní kategorie příjmů, případně ji lze přenést do dalších let,
- u příjmů ze zaměstnání vznikat ztráta nemůže,
- u neobchodních příjmů nelze o případnou ztrátu snížit ostatní kategorie příjmů, ztrátu nelze převést do dalšího období

Limity pro uplatnění darů jsou v jednotlivých zemích odlišné stejně jako druhy ostatních položek snižující základ daně (vč. jejich obsahové náplně).

Rozdílnost sazeb daně a slev na dani ukazuje Tab. 4.4.

Tab. 4.4 Sazby daně a slevy na dani

<div> <div>Česká republika</div> <div>Rakousko</div> </div>	
Sazby daně	
<ul style="list-style-type: none"> • Základní – 15 % • Solidární zvýšení daně – 7 % 	<ul style="list-style-type: none"> • Klouzavě progresivní sazby (0–55 %) • + Sazby pro zvláštní příjmy
Sleva na poplatníka a děti	
<ul style="list-style-type: none"> • Sleva na poplatníka: 24 840 Kč/rok • Sleva na děti: <ol style="list-style-type: none"> 1. dítě: 15 204 Kč/rok 2. dítě: 19 404 Kč/rok 3. a další dítě: 24 204 Kč/rok 	<ul style="list-style-type: none"> • Sleva na poplatníka: není (je zahrnuta do slevy na dopravu u pracovněprávního vztahu) • Slevy na děti dle jejich počtu a věku (na rok): <ul style="list-style-type: none"> • Rodinný bonus plus (500–1 500 EUR) • Pro rodiče samoživitele (494 EUR, 669 EUR, + 220 EUR) • Pro poplatníka platící výživné (350,40 EUR, 525,60 EUR, 700,80 EUR)
Ostatní slevy na dani	
<ul style="list-style-type: none"> • Sleva na manželku, na studenta, na invaliditu, za umístění dítěte, na evidenci tržeb, na zaměstnance se zdravotním pojištěním 	<ul style="list-style-type: none"> • Sleva na dopravu (u pracovněprávního poměru) + pobírá-li poplatník důchod

Zdroj: vlastní zpracování [14]

Sazby daně jsou v jednotlivých zemích stanoveny na základě jiných principů. Česká republika využívá pro výpočet daně superhrubou mzdu, která zbytečně komplikuje výpočet daně, spolu se solidárním zvýšením daně, jenž má specificky stanovenou hranici (každoročně se mění). Rakousko oproti tomu využívá 7 stupňů klouzavě progresivních sazeb, které jsou pro výpočet také relativně složité.

Slevy na dani jsou rovněž různorodě koncipované. Slevy v Rakousku jsou zaměřeny především na děti, dále pak na zaměstnance v pracovněprávním poměru. Česká republika má

slevy zaměřené na více oblastí – na samotného poplatníka, děti, manželku, zdravotní postižení, studium, evidenci tržeb a zaměstnávání zdravotně postižených.

Celkové legislativní srovnání daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku je shrnuto v příloze č. 3. Srovnatelné pojmy jsou označeny symbolem „≐“ a rozdílné pojmy symbolem „x“. Poslední srovnání zahrnuje zdravotní a sociální pojištění jednotlivých států (v rámci Tab. 4.5).

Tab. 4.5 Sazby zdravotního a sociálního pojištění

Pojistné	Česká republika 	Rakousko
	Zaměstnanec	
Zdravotní pojištění	4,5 %	3,87 %
Pojištění v nezaměstnanosti	-	3 %
Důchodové pojištění	6,5 %	10,25 %
Jiné pojištění	-	1 %
Sociální zabezpečení celkem	11 %	18,12 %
	Zaměstnavatel	
Zdravotní pojištění	9 %	3,78 %
Nemocenské pojištění	2,10 %	-
Státní politika zaměstnanosti	1,20 %	-
Pojištění v nezaměstnanosti	-	3 %
Důchodové pojištění	21,50 %	12,55 %
Úrazové pojištění	-	1,20 %
Jiné pojištění	-	0,85 %
Sociální zabezpečení celkem	33,8 %	21,38 %

Zdroj: vlastní zpracování [15]

Z Tab. 4.5 vyplývá, že procentuální výše příspěvků je v Rakousku nastavena mezi zaměstnance a zaměstnavatele více rovnoměrně (18,12 % a 21,38 %). Skladba sociálního zabezpečení se v jednotlivých zemích rovněž liší. Rakouské sociální zabezpečení zahrnuje více druhů příspěvků, avšak celková výše sociálního zabezpečení za zaměstnance i zaměstnavatele je vyšší v České republice (44,8 %, v Rakousku 39,5 %).

4.2 Makroekonomické ukazatele daňového zatížení

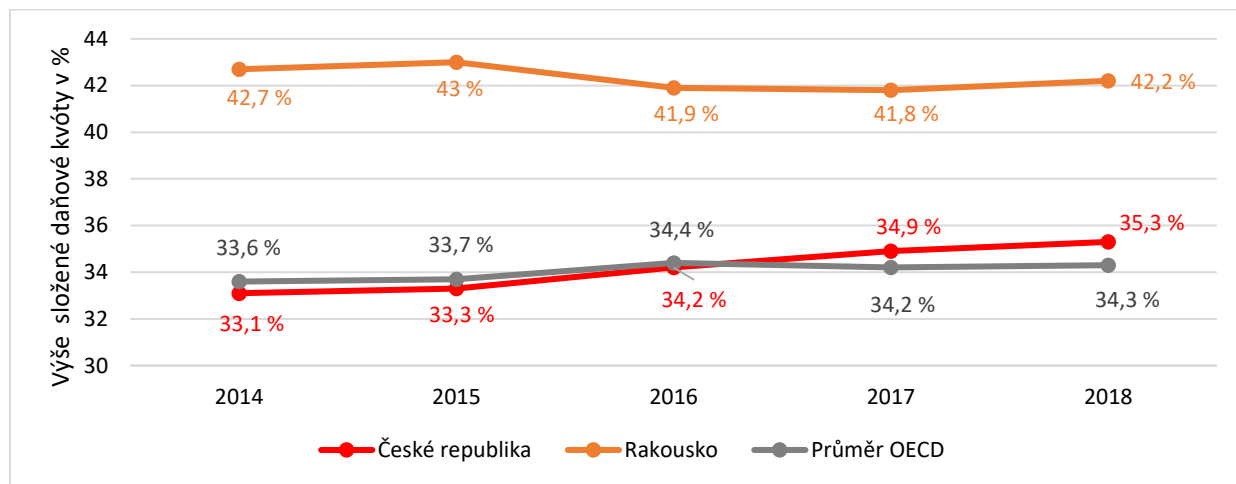
Z makroekonomického hlediska lze daňové systémy různých zemí porovnat pomocí daňových kvót, daňových mixů a dnů daňové svobody. Mikroekonomické hledisko bude rozebráno v rámci podkapitoly 4.4 pomocí podrobnějšího srovnání daňových systémů v rámci efektivní sazby daně a daňové progresivity.

4.2.1 Daňová kvóta

Nejznámější a nepoužívanější makroekonomický ukazatel daňového zatížení obyvatel je ukazatel daňové kvóty. Daňová kvóta (jednoduchá) se zjistí jako poměr celkových daňových příjmů (popř. + pojistné v případě složené daňové kvóty) k hrubému domácímu produktu (HDP) v běžných cenách.

Srovnání složené daňové kvóty průměru OECD, České republiky a Rakouska dle OECD v letech 2014–2018 zobrazuje Graf 4.1.

Graf 4.1 Vývoj složené daňové kvóty Rakouska, České republiky a průměru OECD v letech 2014–2018

Zdroj: vlastní zpracování [44]

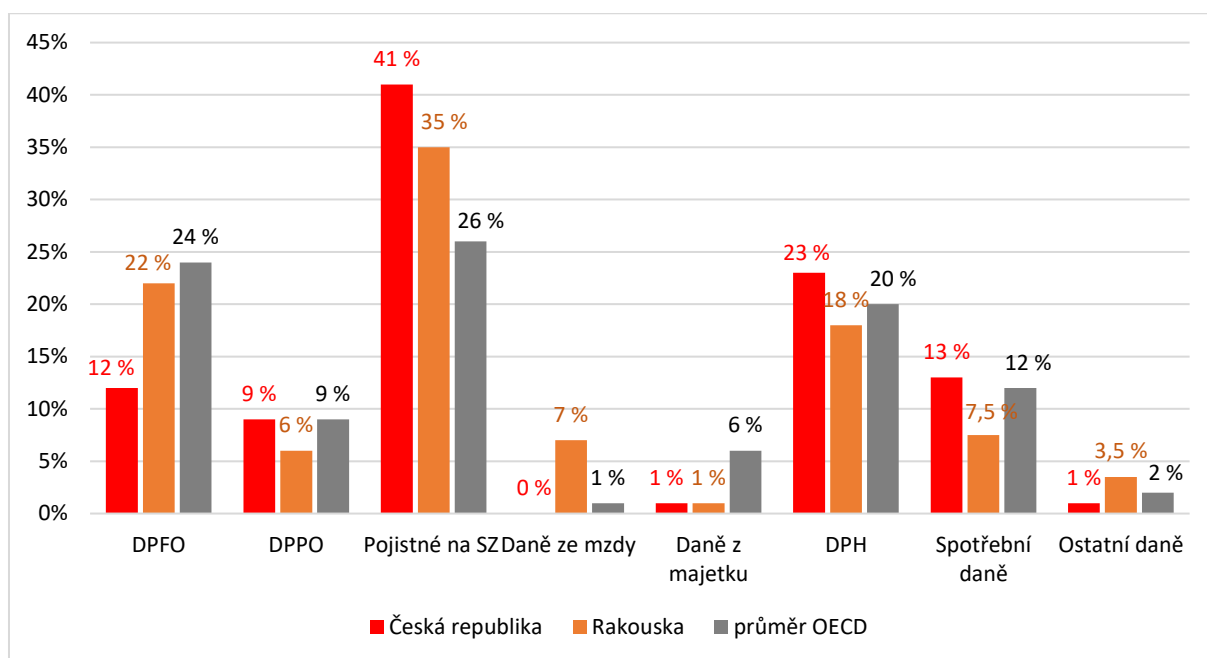
Z výše uvedeného grafu vyplývá, že daňové zatížení obyvatel České republiky se pohybuje okolo průměru OECD (okolo 34 %). Daňové zatížení Rakouska je vyšší oproti České republice i průměru OECD (v průměru dosahuje hodnoty kolem 42 %, daňové zatížení je vyšší zhruba o osm procentních bodů).

4.2.2 Daňový mix

Daňový mix se zjistí výpočtem dílčích daňových kvót vycházející z klasifikace daní dle OECD. Vyjadřuje zastoupení daňových příjmů z jednotlivých daní na celkových daňových příjmech v příslušné zemi (v %).

Daňové mixy obou zemí byly prezentovány v teoretické části diplomové práce (Graf 2.1 – Česká republika, Graf 3.1 – Rakousko). Graf 4.2 zobrazuje srovnání výše prezentovaných daňových mixů spolu s průměrem OECD.

Graf 4.2 Srovnání daňových mixů (2018) České republiky, Rakouska a průměru OECD

Zdroj: vlastní zpracování [34]

Pojistné na sociální zabezpečení má v obou zemích i u průměru OECD největší podíl na daňových příjmech (Česká republika 41 %, Rakousko 35 %, průměr OECD 26 %). Nejnižší výnos plyne z majetkových daní a ostatních daní (dále také nulové příjmy z daní ze mzdy v rámci České republiky).

Největší rozdíly mezi českými a rakouskými daňovými výnosy jsou u daní z příjmů fyzických osob o deset procentních bodů.

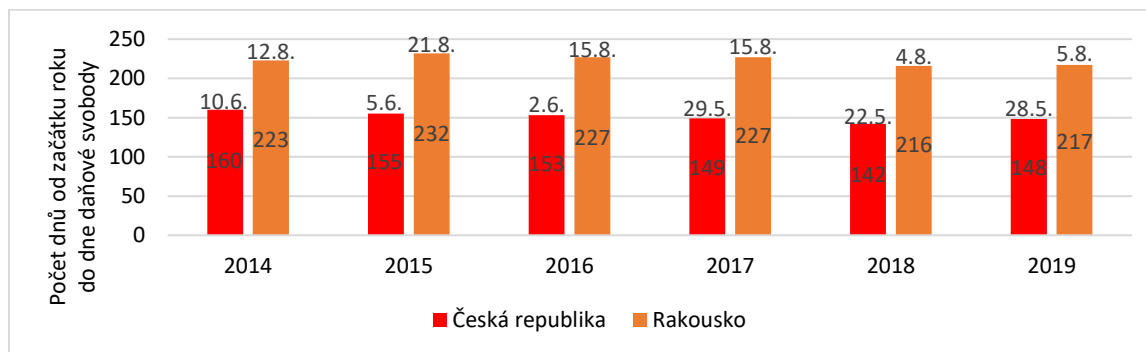
4.2.3 Den daňové svobody

Dalším ukazatelem daňového zatížení je den daňové svobody, který definuje datum v kalendářním roce, kdy daňový poplatník přestává vydělávat pro stát (na pokrytí vládních výdajů) a začínají pracovat sami pro sebe (vydělané peníze využívají dle vlastního uvážení).

V České republice je den daňové svobody stanoven na 28.5.2019. Daňový poplatník v roce 2019 vydělávali na vládní výdaje 148 dní v roce. V Rakousku jsou dny daňové svobody stanoveny vždy později v jednotlivých letech. V roce 2019 Rakušané pracovali na stát 217 dní (den daňové svobody 5.8.2019). [45]

Graf 4.3 zobrazuje vývoj dnů daňové svobody v letech 2014–2019. V případě Rakouska je dlouhodobý pokles dnů do dne daňové svobody způsoben daňovou reformou platnou od roku 2015 a také z důvodu dobré ekonomické situace. Vývoj České republiky v posledním roce (zvýšení počtu dnů do daňové svobody) je zdůvodňován především zpomalením hospodářského růstu.

Graf 4.3 Dny daňové svobody České republiky a Rakouska 2014–2019

Zdroj: vlastní zpracování [46]

4.3 Praktické výpočty daně

Následující část je zaměřena na výpočet modelových příkladů (s následným porovnáním a vyhodnocením v další části) ročního zúčtování daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku. V příkladech je pro přepočtení eura na Kč použit jednotný kurz ve výši 25,065 Kč/EUR (platný k 21.1.2020) a legislativa platná k 1.1.2020. [47]

4.3.1 Výpočet daňového zatížení českého poplatníka A

Český poplatník A je svobodný a bezdětný daňový rezident, který podepsal prohlášení k dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (uplatňuje slevu na poplatníka). Má příjmy pouze ze závislé činnosti, které dosahují měsíčně 0,5násobek průměrné mzdy, průměrné mzdy, 1,5násobek, 2násobek a 5násobek průměrné mzdy. Tab. 4.6 znázorňuje postup výpočtu prvního modelového příkladu českého daňového zatížení.

Tab. 4.6 Postup výpočtu daňového zatížení českého poplatníka A

(v Kč) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	209 010	418 020	627 030	836 040	2 090 100
SP zaměstnavatel (24,8 %)	51 834	103 669	155 503	207 338	414 676
ZP zaměstnavatel (9 %)	18 811	37 622	56 433	75 244	188 109
SP zaměstnanec (6,5 %)	13 586	27 171	40 757	54 343	135 857
ZP zaměstnanec (4,5 %)	9 405	18 811	28 216	37 622	94 055
SHM (DZD § 6)	279 655	559 311	838 966	1 118 622	2 692 885
ZD zaokrouhlený (na 100 dolů)	279 600	559 300	838 900	1 118 600	2 692 800
Daň před slevou (15 %)	41 940	83 895	125 835	167 790	403 920
Solidární zvýšení daně (7 %)	0	0	0	0	29 262
Daň před slevou celkem	41 940	83 895	125 835	167 790	433 182
Sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevě	17 100	59 055	100 995	142 950	408 342
Čistý příjem poplatníka	191 910	358 965	526 035	693 090	1 681 758

Zdroj: vlastní zpracování [4]

Dle české legislativy hodnota dílčího základu daně dle § 6 zahrnuje kromě hrubé mzdy i zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem. V případě 5násobku průměrné mzdy je sociální pojištění vypočteno pouze z částky ve výši maximálního vyměřovacího základu (48násobku průměrné mzdy) a zároveň je z rozdílu ročního hrubého příjmu a 48násobku průměrné mzdy stanoveno solidární zvýšení daně (ve výši 7 %).

4.3.2 Výpočet daňového zatížení rakouského poplatníka A

Rakouský poplatník A je bezdětný a svobodný daňový rezident, který do svého zaměstnání dojíždí hromadnou dopravou (do 20 km, nárok na příspěvek na dojíždění). Poplatník má pouze příjmy ze závislé činnosti, které dosahují obdobných hodnot jako v předcházejícím příkladu (Tab. 4.6) a jsou přepočteny na eura výše zmíněným kurzem (25,065 Kč/EUR). Tab. 4.7 definuje výpočet prvního rakouského daňového zatížení.

Tab. 4.7 Postup výpočtu daňového zatížení rakouského poplatníka A

(v EUR) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	8 339	16 677	25 016	33 355	83 387
SZ zaměstnavatel (21,38 %)	1 783	3 566	5 348	7 131	17 828
SZ zaměstnanec (18,12 %)	1 511	3 022	4 533	6 044	15 110
Výdaje na cesty mezi domovem a prací (do 20 km)	372	372	372	372	372
DZD § 25 EStG	6 456	13 283	20 111	26 939	67 905
Celkový ZD	6 456	13 283	20 111	26 939	67 905
Daň z příjmů před slevami	0	571	2 489	4 879	21 840
Sleva – na příspěvek na dojíždění	0	400	400	400	400
Daň po slevě	0	171	2 089	4 479	21 440
Daňový bonus	500				
Čistý příjem poplatníka	8 839	16 507	22 927	28 876	61 947

Zdroj: vlastní zpracování [17]

Dle rakouské legislativy se dílčí daňový základ dle § 25 zjistí jako rozdíl hrubé mzdy a výdajů souvisejících se zaměstnáním (sociální zabezpečení hrazené zaměstnancem a výdaje na cesty mezi domovem a prací do 20 km). Daň se zjistí pomocí 7 klouzavě progresivních sazeb. Příspěvek na dojíždění je uplatněn v nižší částce 400 EUR/rok. V případě 0,5násobku průměrné mzdy a nulové daňové povinnosti má poplatník nárok na vyplacení daňového bonusu 500 EUR.

Modelové situace poplatníků B budou zahrnovat různé odčitatelné položky a slevy na dani. Příklady budou zaměřeny na jednotlivé dopady těchto odpočtů, které jsou různorodě upraveny v jednotlivých zemích.

4.3.3 Výpočet daňového zatížení českého poplatníka B

Český poplatník B je daňovým rezidentem, má 1 dítě a manželku, jejíž příjmy nepřesahují částku 68 000 Kč/rok. Během roku poskytl dar 2 000 Kč na veřejně prospěšné účely, zaplatil členský příspěvek odborové organizaci 1 500 Kč a během roku splácí úvěr na bytové potřeby – na splátkách zaplatil 50 000 Kč, ve formě úroků 15 000 Kč. Poplatník má příjmy pouze ze závislé činnosti, které dosahují obdobných násobků průměrné mzdy, které byly využity v předcházejících případech. Postup výpočtu je rozebrán v Tab. 4.8.

Tab. 4.8 Postup výpočtu daňového zatížení českého poplatníka B

(v Kč) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	209 010	418 020	627 030	836 040	2 090 100
SP zaměstnavatel (24,8 %)	51 834	103 669	155 503	207 338	414 676
ZP zaměstnavatel (9 %)	18 811	37 622	56 433	75 244	188 109
SP zaměstnanec (6,5 %)	13 586	27 171	40 757	54 343	135 857
ZP zaměstnanec (4,5 %)	9 405	18 811	28 216	37 622	94 055
SHM (DZD § 6)	279 655	559 311	838 966	1 118 622	2 692 885
Dar na veřejně prospěšné účely	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Úroky z úvěru na bytové potřeby	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Členské příspěvky od. organizaci	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Základ daně	261 155	540 811	820 466	1 100 122	2 674 385
ZD zaokrouhlený (na 100 dolů)	261 100	540 800	820 400	1 100 100	2 674 300
Daň před slevou (15 %)	39 165	81 120	123 060	165 015	401 145
Solidární zvýšení daně (7 %)	0	0	0	0	29 262
Daň před slevou celkem	39 165	81 120	123 060	165 015	430 407
Sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva na manželku bez příjmů	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevě před DZ	0	31 440	73 380	115 335	380 727
Daňové zvýhodnění na 1 dítě	15 204	15 204	15 204	15 204	15 204
Daň po slevě/daňový bonus	15 204	16 236	58 176	100 131	365 523
Čistý příjem poplatníka	224 214	401 784	568 854	735 909	1 724 577

Zdroj: vlastní zpracování [3]

Nezdanitelné části základu daně českého poplatníka B zahrnují bezúplatné plnění pro veřejně prospěšné účely, zaplacené úroky z úvěru na bytové potřeby a členské příspěvky odborové organizaci. Poplatník B má nárok na slevu na poplatníka, slevu na manželku s příjmy do 68 000 Kč/rok a na daňové zvýhodnění na 1 dítě, které v případě 0,5násobku průměrné mzdy způsobí poplatníkovi daňový bonus.

4.3.4 Výpočet daňového zatížení rakouského poplatníka B

Rakouský poplatník B je daňovým rezidentem s 1 dítětem a manželkou, která má příjmy do 6 000 EUR za rok. Během roku poskytl dar za 80 EUR (se splněním veřejně prospěšného účelu), zaplatil členský příspěvek odborové organizaci 60 EUR a během roku splácí úvěr související s bytovou výstavbou – na splátkách zaplatil 1 995 EUR, ve formě úroků 598 EUR. (nominální výše úvěru 19 950 EUR, úvěr byl uzavřen před rokem 2016). Poplatník má pouze příjmy ze závislé činnosti (stejně násobky). Do svého zaměstnání dojíždí hromadnou dopravou (do 20 km). Tab. 4.9 prezentuje rozsáhlý výpočet daňového zatížení rakouského poplatníka B.

Tab. 4.9 Postup výpočtu daňového zatížení rakouského poplatníka B

(v EUR) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	8 339	16 677	25 016	33 355	83 387
SZ zaměstnavatel (21,38 %)	1 783	3 566	5 348	7 131	17 828
SZ zaměstnanec (18,12 %)	1 511	3 022	4 533	6 044	15 110
Výdaje na cesty mezi domovem a prací (do 20 km)	372	372	372	372	372
Členské příspěvky odborové organizaci	60	60	60	60	60
DZD § 25 EStG	6 396	13 224	20 051	26 879	67 846
Celkový ZD	6 396	13 224	20 051	26 879	67 846
Dar na veřejně prospěšné účely	80	80	80	80	80
Výdaje související s výstavbou	2 593	2 593	2 593	2 593	2 593
ZD upravený	3 723	10 551	17 378	24 206	65 173
Daň z příjmů před slevami	0	0	1 595	3 922	20 963
Rodinný bonus – 1 dítě	0	0	1 500	1 500	1 500
Sleva – na příspěvek na dojíždění	0	0	400	400	400
Sleva – samoživitel	0	0	494	494	494
Daň po slevě	0	0	0	1 528	18 569

(v EUR) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Daň po slevě	0	0	0	1 528	18 569
Daňový bonus + dětský přebytek	750	750	750		
Čistý příjem poplatníka	9 089	17 427	25 766	31 827	64 818

Zdroj: vlastní zpracování [16]

Hrubá mzda v rámci dílčího základu daně dle § 25 EStG bude snížena o sociální zabezpečení zaměstnance, výdaje na cesty mezi domovem a prací (do 20 km) a v tomto příkladu také o členské příspěvky odborové organizaci. Jedná se o první zásadní rozdíl v případě daňového poplatníka B, jelikož v českém daňovém systému jsou příspěvky odborové organizaci zahrnuty mezi nezdanitelné části základu daně (naproti tomu v Rakousku spadají do výdajů souvisejících se zaměstnáním).

Zvláštní výdaje, které snižují základ daně, zahrnují dar na veřejně prospěšné účely a výdaje související s výstavbou. Dalším významným rozdílem mezi daňovými systémy je zahrnutí splátek úvěru mezi odčitatelné položky. Rakouský daňový systém tedy umožňuje snížit základ daně o významně vyšší částku (50 000 Kč/1 995 EUR), jelikož je oproti České republice možné odečíst kromě zaplacených úroků také zaplacené splátky (neboli výdaje související s výstavbou).

Významně jiný je i systém poskytování slev na děti. Nejdříve musí být uplatněn rodinný bonus, následně pak ostatní slevy (na příspěvek na dojíždění a sleva pro rodiče samoživitele/s partnerem s příjmy do 6 000 EUR/rok).

U prvních tří násobků průměrné mzdy bude dosaženo i daňového bonusu (vratka 50 % výdajů ze zaměstnání do částky 500 EUR/rok) a dětského přebytku (250 EUR/dítě za rok). Těchto částek je možné dosáhnout v případě nulové (nebo popř. nižší) daňové povinnosti.

4.4 Vyhodnocení srovnání modelových příkladů

Modelové příklady budou v následující části vyhodnoceny z mikroekonomického hlediska pomocí efektivní sazby daně a daňové progresivity.

4.4.1 Efektivní sazba daně

Pro srovnání dvou rozdílných daňových systémů bude nejdříve využita efektivní sazba daně, která zprostředkovává analýzu dopadů osobní důchodové daně na důchod poplatníka. Efektivní sazba daně vyjadřuje míru skutečného daňového zatížení poplatníka.

Efektivní sazba daně může být zjištěna pomocí dvou odlišných výpočtů, které vycházejí ze vzorců (4.1) a (4.2).

$$\text{Základní efektivní sazba daně (ETR) [\%]} = \frac{\text{daňová povinnost}}{\text{hrubý příjem poplatníka}} \cdot 100. \quad (4.1)$$

$$\text{Rozšířená efektivní sazba daně (ETR}_{T+SI} \text{) [\%]} = \frac{\text{daňová povinnost} + SI}{\text{hrubý příjem poplatníka}} \cdot 100, \quad (4.2)$$

kde T je daňová povinnost a SI je sociální zabezpečení hrazené zaměstnancem.

Dále je možné daňové systémy hodnotit podle celkového zdanění, jehož výpočet v podstatě vychází ze vzorců efektivní sazby daně, do kterých se zahrne i sociální zabezpečení hrazené zaměstnavatelem, jak uvádí vzorec (4.3).

$$\text{Celkové zdanění [\%]} = \frac{\text{daňová povinnost} + SI + SZ \text{ hrazené zaměstnavatelem}}{\text{hrubý příjem poplatníka}} \cdot 100, \quad (4.3)$$

kde SI je sociální zabezpečení hrazené zaměstnancem a SZ je sociální zabezpečení (hrazené zaměstnavatelem).

Výpočet efektivní daňové sazby poplatníků A znázorňuje Tab. 4.10. Výpočty vycházejí z dříve zjištěných hodnot z Tab. 4.6 a 4.7 a jejich vztahy jsou definovány na základě vzorců (4.1), (4.2) a (4.3).

Tab. 4.10 Výpočet efektivní daňové sazby poplatníků A

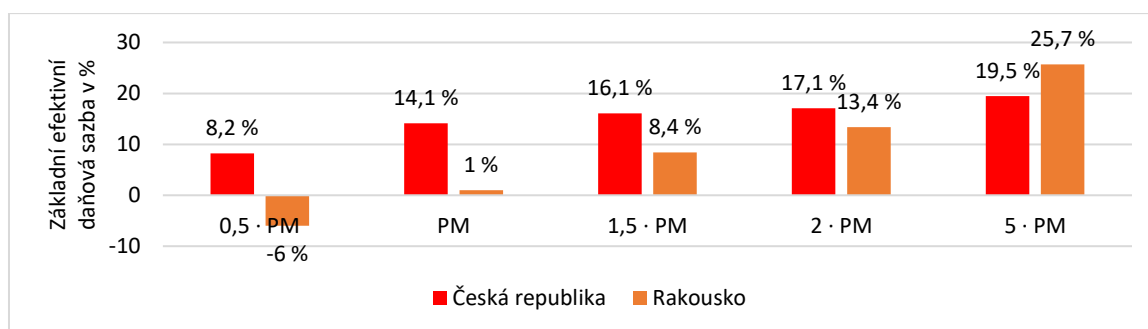
(v Kč) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	209 010	418 020	627 030	836 040	2 090 100
SZ zaměstnavatel (33,8 %)	70 645	141 291	211 936	282 582	602 785
SZ zaměstnanec (11 %)	22 991	45 982	68 973	91 965	229 912
Daň po slevě	17 100	59 055	100 995	142 950	408 342
ETR	8,2 %	14,1 %	16,1 %	17,1 %	19,5 %
ETR_{T+SI}	19,2 %	25,1 %	27,1 %	28,1 %	30,5 %
Celkové zdanění	53 %	58,9 %	60,9 %	61,9 %	59,4 %

(v EUR) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	8 339	16 677	25 016	33 355	83 387
SZ zaměstnavatel (21,38 %)	1 783	3 566	5 348	7 131	17 828
SZ zaměstnanec (18,12 %)	1 511	3 022	4 533	6 044	15 110
Daň po slevě	-500	171	2 089	4 479	21 440
ETR	-6 %	1 %	8,4 %	13,4 %	25,7 %
ETR_{T+SI}	12,1 %	19,1 %	26,5 %	31,5 %	43,8 %
Celkové zdanění	33,5 %	40,5 %	47,8 %	52,9 %	65,2 %

Zdroj: vlastní zpracování [1]

Srovnání (základních) efektivních sazeb daně bez vlivu pojistného hrazeného zaměstnancem českého a rakouského poplatníka A zobrazuje Graf 4.4.

Graf 4.4 Srovnání základních efektivních sazeb daně poplatníků A v %

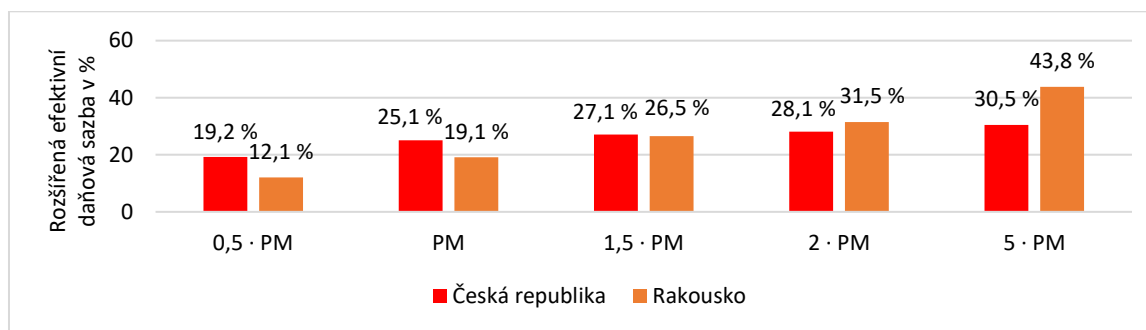

Zdroj: vlastní zpracování [17]

Z Grafu 4.4 je patrné, že s růstem příjmů poplatníků se daňové zatížení poplatníků v obou zemích zvyšuje. K největšímu nárůstu dochází v případě České republiky u 0,5násobku průměrné mzdy a průměrné mzdy (o 5,9 procentních bodů). V případě Rakouska dochází k nejvyššímu navýšení mezi příjmy ve výši 2násobku a 5násobku průměrné mzdy (o 12,3 procentních bodů).

Z výpočtu dále vyplývá, že poplatníci s nízkými příjmy jsou více zvýhodňováni v Rakousku (nulová sazba daně, daňový bonus). S narůstajícími příjmy se v případě českého daňového poplatníka daňové zatížení příliš nemění. Naopak u rakouského poplatníka je míra daňového zatížení u nadprůměrných příjmů (u 5násobku PM) značně vyšší a převyšuje i míru zdanění České republiky. Rozšířené efektivní sazby daně zahrnuje Graf 4.5.

Graf 4.5 Srovnání rozšířených efektivních sazeb daně poplatníků A v %

Zdroj: vlastní zpracování [34]

Rozšířená efektivní sazba daně (zahrnující i pojistné hrazené zaměstnancem) dosahuje v obou zemích relativně podobných hodnot. Nejdříve je nižšího zdanění dosahováno v Rakousku, v případě 1,5násobku průměrné mzdy je zdanění v obou zemích téměř ve stejné výši a u vyšších příjmů je nižšího zdanění dosahováno v České republice.

V případě výsledků celkového zdanění vychází výhodnost daňových systémů obdobně jako u základní efektivní daňové sazby. Až do 5násobku průměrné mzdy se vyplatí více zdaňování pomocí rakouské legislativy. Nadprůměrně vysoké příjmy (5násobek PM) v rakouských legislativních podmínkách podléhají vyšší míře zdanění, a tudíž se více vyplatí zdaňování dle českých podmínek.

Obdobné porovnání daňového zatížení poplatníků B bude provedeno dále, kde budou srovnány daňové zatížení ovlivněné větším množstvím slev na dani a odčitatelnými položkami. Výpočet základní a rozšířené efektivní daňové sazby poplatníků B zahrnuje Tab. 4.11.

Tab. 4.11 Výpočet efektivní daňové sazby poplatníků B

(v Kč) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	209 010	418 020	627 030	836 040	2 090 100
SZ zaměstnavatel (33,8 %)	70 645	141 291	211 936	282 582	602 785
SZ zaměstnanec (11 %)	22 991	45 982	68 973	91 965	229 912
Daň po slevě	-15 204	16 236	58 176	100 131	365 523
ETR	-7,3 %	3,9 %	9,3 %	12 %	17,5 %
ETR_{T+SI}	3,7 %	14,9 %	20,3 %	23 %	28,5 %
Celkové zdanění	37,5 %	48,7 %	54,1 %	56,8 %	57,3 %

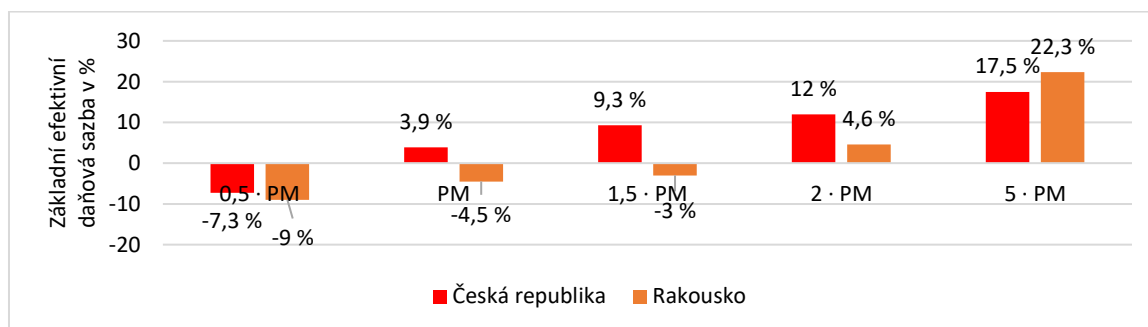
(v EUR) · 12 měsíců	0,5 · PM	PM	1,5 · PM	2 · PM	5 · PM
Roční HM	8 339	16 677	25 016	33 355	83 387
SZ zaměstnavatel (21,38 %)	1 783	3 566	5 348	7 131	17 828
SZ zaměstnanec (18,12 %)	1 511	3 022	4 533	6 044	15 110
Daň po slevě	-750	-750	-750	1 528	18 569
ETR	-9 %	-4,5 %	-3 %	4,6 %	22,3 %
ETR_{T+SI}	9 %	13,6 %	15,1 %	22,7 %	40,4 %
Celkové zdanění	30,5 %	35 %	36,5 %	44,1 %	61,8 %

Zdroj: vlastní zpracování [2]

Výpočty v Tab. 4.11 vycházejí z dříve zjištěných hodnot (z Tab. 4.8 a 4.9) a ze vzorců (4.1), (4.2) a (4.3).

Základní efektivní sazby daně poplatníků B prezentuje Graf 4.6.

Graf 4.6 Srovnání základních efektivních sazeb daně poplatníků B v %

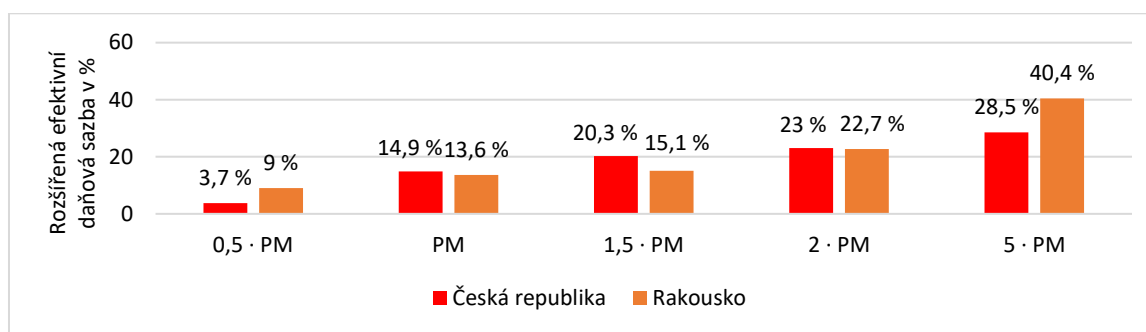

Zdroj: vlastní zpracování [17]

Z Grafu 4.6 je patrné, že nízkopříjmoví poplatníci dosahují v obou zemích záporného popř. nízkého daňového zatížení (v Rakousku získají poplatníci daňový bonus v prvních třech případech až do hodnoty příjmů ve výši 1,5násobku průměrné mzdy, v České republice pouze u 0,5násobku PM). Až v případě 5násobku průměrné mzdy je daňové zatížení rakouského poplatníka vyšší než daňové zatížení českého poplatníka (obdobně jako u poplatníků A).

Rozšířené efektivní sazby daně jsou znázorněny ve Grafu 4.7.

Graf 4.7 Srovnání rozšířených efektivních sazeb daně poplatníků B v %

Zdroj: vlastní zpracování [34]

V případě srovnání efektivních sazeb daně poplatníků B (včetně pojistného hrazeného zaměstnancem) vycházejí méně rozdílné hodnoty u výše zmíněných zemí. České daňové zatížení je opět nejdříve nižší, ke srovnatelným daňovým zatížením dochází v tomto případě až při 2násobku průměrné mzdy (při srovnání poplatníků A vycházelo srovnatelné daňové zatížení již u 1,5násobku PM) a při 5násobku průměrné mzdy rakouské daňové zatížení dosahuje znovu vyšší hodnoty ve srovnání s českým daňovým zatížením.

Výpočty celkového zdanění deklarují stejnou výhodnost zdanění jako ve stejném případě u poplatníků A a také jako u základní efektivní sazby daně poplatníků A i B.

4.4.2 Daňová progresivita

Ukazatele daňové progresivity vycházejí z hrubého příjmu poplatníka a daňové povinnosti. Progresivitu osobní důchodové daně je možné zkoumat v čase nebo také na určitém důchodovém intervalu. Oproti efektivní sazbě daně, která je veličinou stavovou, se jedná o tokovou veličinu. Ukazatele (intervalové) daňové progresivity je možné rozdělit na:

- progresivitu průměrné sazby (PAR), která se zjistí na základě vzorce (4.4),

$$\text{PAR} = \frac{\frac{T_1 - T_0}{Y_1 - Y_0}}{\frac{T_0}{Y_0}} \quad (4.4)$$

- progresivitu daňové povinnosti (PTO), jejíž výpočet je definován vzorcem (4.5),

$$\text{PTO} = \frac{\frac{T_1 - T_0}{Y_1 - Y_0}}{\frac{T_0}{Y_0}} \quad (4.5)$$

- progresivitu příjmů po zdanění (PEAT) definovanou vzorcem (4.6),

$$\text{PEAT} = \frac{\frac{(Y_1 - T_1) - (Y_0 - T_0)}{Y_1 - Y_0}}{\frac{Y_0 - T_0}{Y_0}}, \quad (4.6)$$

kde je T_1 daňová povinnost v roce 1, T_0 daňová povinnost v roce 0, Y_1 hrubý důchod poplatníka v roce 1 a Y_0 hrubý důchod poplatníka v roce 0. Interpretaci výsledků dle vzorců (4.4), (4.5) a (4.6) definuje Tab.4.12.

Tab. 4.12 Interpretace daňové progresivity

Ukazatel daňové progresivity	Charakter daně			
	Progresivní daň	Regresivní daň	Proporcionální daň	Charakteristika daného ukazatele
PAR	>0	<0	0	poměr změny průměrné sazby ke změně důchodových příjmů
PTO	>1	<1	1	elasticita daňové povinnosti vzhledem k hrubým příjmům
PEAT	<1	>1	1	elasticita čistých příjmů vzhledem k hrubým příjmům

Zdroj: vlastní zpracování [18]

Výpočet daňové progresivity poplatníků A bude proveden pomocí progresivity průměrné sazby s využitím vzorce (4.4) v Tab. 4.13.

Tab. 4.13 Výpočet progresivity průměrné sazby u poplatníků A

	Česká republika (v Kč)		Rakousko (v EUR)	
Interval (PM · 12 měsíců)	$0,5 \cdot \text{PM}$	PM	$0,5 \cdot \text{PM}$	PM
Daň po slevě (T)	17 100	59 055	-500	171
Hrubá mzda (Y)	209 010	418 020	8 339	16 677
Daňová progresivita	$2,84 \cdot 10^{-7}$		$8,42 \cdot 10^{-6}$	
Interval (PM · 12 měsíců)	PM	$1,5 \cdot \text{PM}$	PM	$1,5 \cdot \text{PM}$
Daň po slevě (T)	59 055	100 995	171	2 089
Hrubá mzda (Y)	418 020	627 030	16 677	25 016
Daňová progresivita	$9,47 \cdot 10^{-8}$		$8,78 \cdot 10^{-6}$	
Interval (PM · 12 měsíců)	$1,5 \cdot \text{PM}$	$2 \cdot \text{PM}$	$1,5 \cdot \text{PM}$	$2 \cdot \text{PM}$
Daň po slevě (T)	100 995	142 950	2 089	4 479
Hrubá mzda (Y)	627 030	836 040	25 016	33 355
Daňová progresivita	$4,74 \cdot 10^{-8}$		$6,09 \cdot 10^{-6}$	

	Česká republika (v Kč)		Rakousko (v EUR)	
Interval (PM · 12 měsíců)	2 · PM	5 · PM	2 · PM	5 · PM
Daň po slevě (T)	142 950	408 342	4 479	21 440
Hrubá mzda (Y)	836 040	2 090 100	33 355	83 387
Daňová progresivita	$1,94 \cdot 10^{-8}$		$2,46 \cdot 10^{-6}$	

Zdroj: vlastní zpracování [18]

Progresivita průměrné sazby v případě všech příjmových intervalů poplatníků A dosahuje hodnot vyšších než 0, a tudíž je daň progresivní v obou zemích při všech násobcích průměrné mzdy. Největší progresivita je v případě České republiky zaznamenána v prvním intervalu a v případě Rakouska v druhém intervalu.

Progresivita průměrné sazby poplatníků B je zpracována v příloze č. 4. Ve všech příjmových intervalech je daň progresivní, protože dosahuje hodnot vyšších než 0. Nejvyšší progresivity je v případě České republiky dosahováno opět v prvním intervalu (s hodnotou $5,34 \cdot 10^{-7}$) a v případě Rakouska je u poplatníka B dosaženo nejvyšší progresivity daně až u třetího intervalu s hodnotou $9,09 \cdot 10^{-6}$ (což je způsobeno především vlivem daňových bonusů v souvislosti s poplatníkovými dětmi).

4.5 Korelační analýza

Korelační analýza slouží k hodnocení vzájemné závislosti mezi proměnnými. K hodnocení lineární závislosti se využívá **Pearsonův korelační koeficient**, který nabývá hodnot v intervalu $<-1; 1>$. Hodnota -1 označuje nepřímou závislost, hodnota 0 značí lineární nezávislost a hodnota 1 znamená úplnou přímou lineární závislost. Pearsonův korelační koeficient se vypočítá pomocí různých statistických programů (např. v Excelu pomocí funkce CORREL) nebo na základě vzorce (4.7).

$$r_{xy} = \frac{S_{xy}}{S_x \cdot S_y} = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) \cdot (y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 \cdot \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}} \quad (4.7)$$

kde S_{xy} je kovariance proměnných, S_x a S_y jsou výběrové směrodatné odchylky proměnných x a y , n je počet hodnot ve skupinách proměnných, \bar{x} a \bar{y} jsou výběrové průměrné hodnoty proměnných a x_i a y_i jsou jednotlivé hodnoty proměnných. [19]

Dalším způsobem pro hodnocení závislosti proměnných je **Spearmanův koeficient pořadové korelace**. Jedná se o neparametrickou metodu, která nevyžaduje normalitu dat, a je tudíž možné zkoumat i nelineární závislost. Spearmanův koeficient pořadové korelace lze vypočítat jako Pearsonův koeficient korelace počítaný na pořadích pozorovaných hodnot (pomocí funkce CORREL v Excelu) nebo na základě vzorce (4.8).

$$r_s = \frac{\sum_{i=1}^n x_{ri} \cdot y_{ri} - n \cdot \bar{x}_r \cdot \bar{y}_r}{(n-1) \cdot S_{x_r} \cdot S_{y_r}}, \quad (4.8)$$

kde n je počet hodnot ve skupinách proměnných, x_{ri} a y_{ri} definují pořadí hodnot x_i a y_i , \bar{x}_r a \bar{y}_r jsou průměrné hodnoty x_{ri} a y_{ri} a S_x a S_y jsou směrodatné odchylky vycházející z pořadí hodnot (x_{ri} a y_{ri}).

Hodnoty Spearmanova koeficientu se také pohybují v intervalu $\langle -1; 1 \rangle$. Hodnoty kolem 0 značí, že pořadí hodnot proměnných je náhodně uspořádané a mezi sledovanými proměnnými není žádný vztah. Hodnoty -1 a 1 říkají, že mezi sledovanými proměnnými určitý vztah je. [20]

4.5.1 Pearsonův korelační koeficient pro poplatníky A a B

Na základě modelových příkladů bude porovnána vzájemná závislost mezi roční hrubou mzdou a daní po slevě. Pearsonův korelační koeficient českého a rakouského poplatníka A vypočítaný pomocí funkce CORREL popř. vzorcem (4.7) zobrazuje Tab. 4.14.

Tab. 4.14 Pearsonův korelační koeficient poplatníků A

PM · 12 měsíců	Česká republika (v Kč)		Rakousko (v EUR)	
	Roční HM	Daň po slevě	Roční HM	Daň po slevě
0,5 · PM	209 010	17 100	8 339	-500
PM	418 020	59 055	16 677	171
1,5 · PM	627 030	100 995	25 016	2 089
2 · PM	836 040	142 950	33 355	4 479
5 · PM	2 090 100	408 342	83 387	21 440
<i>Výpočet pomocí funkce CORREL v Excelu</i>				
Pearsonův korelační koeficient:	0,99992			0,99248

Zdroj: vlastní zpracování [19]

Pearsonův korelační koeficient českého poplatníka A nabývá hodnoty 0,99992, což značí velmi vysokou lineární závislost. Koeficient rakouského poplatníka B nabývá hodnoty 0,99248, což také značí velmi vysokou lineární závislost (nepatrně nižší než u českého poplatníka A).

Tab. 4.15 prezentuje Pearsonův korelační koeficient poplatníků B.

Tab. 4.15 Pearsonův korelační koeficient poplatníků B

PM · 12 měsíců	Česká republika (v Kč)		Rakousko (v EUR)	
	Roční HM	Daň po slevě	Roční HM	Daň po slevě
0,5 · PM	209 010	-15 204	8 339	-750
PM	418 020	16 236	16 677	-750
1,5 · PM	627 030	58 176	25 016	-750
2 · PM	836 040	100 131	33 355	1 528
5 · PM	2 090 100	365 523	83 387	18 569
<i>Výpočet pomocí funkce CORREL v Excelu</i>				
Pearsonův korelační koeficient:	0,99930			0,97080

Zdroj: vlastní zpracování [19]

Výsledek Pearsonova korelačního koeficientu u obou poplatníků B taktéž definuje velmi vysokou lineární závislost. V případě rakouského poplatníka B je však nižší (0,97080) než u českého poplatníka B (0,99930).

4.5.2 Spearmanův korelační koeficient pro poplatníky A a B

Spearmanův korelační koeficient vychází z pořadí pozorovaných hodnot, jeho výpočet může být proveden na základě pořadí taktéž pomocí funkce CORREL nebo pomocí vzorce (4.8). Spearmanův korelační koeficient poplatníků A je zobrazen v Tab. 4.16.

Tab. 4.16 Spearmanův korelační koeficient poplatníků A

PM · 12 měsíců	Česká republika (v Kč)				Rakousko (v EUR)			
	Roční HM	Daň po slevě	Pořadí hodnot		Roční HM	Daň po slevě	Pořadí hodnot	
0,5 · PM	209 010	17 100	1	1	8 339	-500	1	1
PM	418 020	59 055	2	2	16 677	171	2	2
1,5 · PM	627 030	100 995	3	3	25 016	2 089	3	3
2 · PM	836 040	142 950	4	4	33 355	4 479	4	4
5 · PM	2 090 100	408 342	5	5	83 387	21 440	5	5
Výpočet pomocí funkce CORREL v Excelu								
Spearmanův korelační koeficient:			1					1

4.5.3 Srovnání koeficientů poplatníků A a B

Vypovídací schopnost obou koeficientů u poplatníků A i B je téměř totožná. Vzhledem k malému počtu porovnávaných údajů a stejnému pořadí hodnot (z důvodu daňového bonusu u prvních tří hodnot příjmů) v případě Rakouského poplatníka B vychází Spearmanův korelační koeficient jako méně lineárně závislý než Pearsonův korelační koeficient vycházející ze samotných hodnot. Celkové srovnání korelačních koeficientů prezentuje Tab. 4.18.

Tab. 4.18 Srovnání korelačních koeficientů poplatníků A a B

	Pearsonův korelační koeficient	Spearmanův korelační koeficient
Český poplatník A	0,99992	1
Rakouský poplatník A	0,99248	1
Český poplatník B	0,99930	1
Rakouský poplatník B	0,97080	0,89443

Zdroj: vlastní zpracování [20]

4.6 Doporučení k optimalizaci daňové povinnosti poplatníků

Následující část zahrnuje doporučení pro daňové systémy jednotlivých zemí z hlediska optimalizace daňové povinnosti poplatníků.

V Rakouské legislativě je definováno zbytečně velké množství druhů příjmů a sazeb daně, které komplikují výpočet daně z příjmů fyzických osob. Oproti tomu v České republice výpočet zbytečně komplikuje superhrubá mzda. Z hlediska **zjednodušení výpočtu** by bylo vhodnější pracovat např. se třemi progresivními sazbami daně a s výpočtem daně přímo z hrubé mzdy.

Česká republika by dále mohla využít obdobného systému **uplatňování výdajů u dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti** (po vzoru Rakouska), který by mohl zahrnovat možnost snížení dílčího základu daně např. o cestovné do práce (tzv. výdaje na cestování mezi prací a domovem), výdaje na vzdělávání zaměstnance související s povoláním a cestovní výdaje (popř. také využít paušální částky).

Taktéž by mohla Česká republika do svých odčitatelných položek **zahrnout celkové výdaje související s bytovou výstavbou** (tzn. kromě úroků z hypotečního úvěru i samotné splátky), jak to umožňuje Rakouská legislativa.

Z hlediska slev na dani by Česká republika mohla zavést obdobnou slevu jako je v Rakousku **pro poplatníky platící výživné**, což by mohlo pozitivně ovlivnit platební morálku výživného na děti, v souvislosti s doporučením ohledně dopravy do zaměstnání také **slevu související s cestováním** nebo např. **další způsob získání daňového bonusu** jako v Rakousku (vratka až 50 % vyjmenovaných nákladů v případě nulové nebo záporné daňové povinnosti po odečtení slev). Rakousko by své slevy mohlo naopak **víc různorodě zaměřit**, jako je tomu v České republice, např. na nízkopříjmovou manželku/manžela (bez ohledu na děti), na studium poplatníka, na zdravotní postižení (ať už poplatníka nebo zaměstnanců).

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo vyhodnocení rozdílů konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku za pomoci teoretického srovnání legislativní úpravy v obou zemích a následné aplikace a zhodnocení rozdílů na modelových příkladech.

Pro naplnění dílčího cíle byly v druhé a třetí kapitole rozebrány základní legislativní aspekty daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku. Druhá kapitola detailně rozebírala definice základních daňových pojmů, sociální pojištění, dílčí základy daně, osvobození od daně, nezdanitelné části základu daně, slevy na dani, daňové zvýhodnění, sazby daně, formy výběru daně a komplexní výpočet daně z příjmů fyzických osob v České republice. Kapitola třetí postupně definovala daňovou soustavu, sociální zabezpečení, základní pojmy, jednotlivé druhy příjmů, příjmy osvobozené od daně, odpočty od základu daně, slevy na dani, daňové sazby, formy výběru daně a komplexní výpočet rakouské daně z příjmů fyzických osob.

V praktické části byly následně aplikovány teoretické poznatky na modelových příkladech. V úvodu praktické části došlo ke srovnání legislativní úpravy daně z příjmů fyzických osob České republiky a Rakouska. Následně byly porovnány makroekonomické ukazatele daňového zatížení jednotlivých zemí a praktické výpočty daně na základě, kterých došlo k vyhodnocení srovnatelnosti modelových příkladů pomocí efektivní sazby daně, daňové progresivity a korelační analýzy. Závěrem praktické části bylo doporučení k optimalizaci daňové povinnosti poplatníků.

Postup výpočtu daňové povinnosti je v obou zemích velmi obdobný. Přesto existuje i několik významných odlišností, které mají zásadní vliv na výši daně poplatníka. Jedná se především o rozdílný počet druhů příjmů podléhajících dani, jiná pravidla uplatňování výdajů (vč. procentní výše paušálu), rozdílnost sazeb daně a spektrum slev na dani a jinou výši a skladbu sociálního pojištění. Na základě analýzy daňové kvóty bylo zjištěno, že rakouští poplatníci daně podléhají vyššímu daňovému zatížení (v průměru 42 %) než čeští poplatníci daně (výše okolo 34 %). Z porovnání daňového mixu vyplynulo, že největší podíl na daňových příjmech má v obou zemích sociální zabezpečení. Největší rozdíl mezi daňovými výnosy plyne z daně z příjmů fyzických osob o deset procentních bodů (Rakousko 22 %, Česká republika 12 %). Z hlediska srovnání dnů daňové svobody bylo zjištěno, že dny daňové svobody v Rakousku

připadají ve sledovaném období vždy na pozdější dobu než v případě České republiky (vždy zhruba o 50 dnů).

První modelový příklad poplatníků A porovnával zdanění hrubého ročního příjmu ze závislé činnosti s použitím pouze základních slev. Druhý modelový příklad poplatníků B zahrnoval již složitější postup výpočtu z důvodu využití různých odčitatelných položek a rozsáhlejších slev na dani. Byly zde zkoumány dopady jednotlivých odpočtů, které jsou v jednotlivých zemích rozdílně upraveny.

Na základě výsledků modelových příkladů bylo provedeno srovnání daňového zatížení v obou zemích a následné vyhodnocení. Na základě výpočtu efektivní sazby daně bylo zjištěno, že s růstem příjmů se daňové zatížení v obou zemích zvyšuje. Z výsledků dále vyplynulo, že poplatníci s nízkými příjmy jsou více zvýhodňováni v Rakousku, ale naopak v případě nadprůměrně vysokých příjmů rakouských poplatníků dochází ke značně vyššímu zdanění, které převyšuje i míru zdanění České republiky. Je však vhodné uvést, že mzdy v Rakousku jsou oproti České republice v průměru vyšší, a tudíž je reálně daňové zatížení rakouských poplatníků všeobecně vyšší. Výpočet progresivity průměrné sazby potvrdil, že je daň z příjmů fyzických osob v obou zemích progresivní.

Na základě modelových příkladů byla dále porovnána vzájemná závislost mezi roční hrubou mzdou a daní po slevě. Korelační analýza (za pomoci Pearsonova a Spearmanova korelačního koeficientu) odhalila velmi vysokou lineární závislost mezi testovanými proměnnými.

Závěr praktické části charakterizoval možné návrhy na změny sloužící k optimalizaci daňové povinnosti v České republice i Rakousku. Bylo doporučeno především zjednodušení systému výpočtu s využitím nižšího počtu progresivních sazeb s výpočtem přímo z hrubé mzdy, uplatňování výdajů u dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti v České republice po vzoru Rakouska, zahrnutí celkových výdajů souvisejících s bytovou výstavbou podle Rakouska, využití některých rakouských slev na dani jako např. pro poplatníky platící výživné, související s cestováním do zaměstnání nebo využití dalšího způsobu získávání daňového bonusu u nízkopříjmových poplatníků a různorodější zaměření slev podle České republiky v Rakousku.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

- [1] ŠIROKÝ, Jan a Michal KRAJŇÁK. *Základy daňové teorie: cvičebnice*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 116 s. ISBN 978-80-7478-927-4.
- [2] ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-315-0.
- [3] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: VOX, 2018. 403 s. ISBN 978-80-87480-63-2.
- [4] VANČUROVÁ, Alena a Stanislav KLAZAR. *Daňový systém ČR: cvičebnice*. Praha: VOX, 2018. 95 s. ISBN 978-80-87480-66-3.
- [5] VYCHOPEŇ, Jiří. *Meritum Daň z příjmů 2019*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 576 s. ISBN 978-80-7598-325-1.
- [6] BULLA, Miroslav. *Pomocník mzdové účetní k 1.1.2019*. 11. vyd. Český Těšín: PORADCE, 2019. 80 s. ISBN 978-80-7365-414-6.
- [7] VYBÍHAL, Václav a kol. *Mzdové účetnictví 2019*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. 472 s. ISBN 978-80-271-2246-2.
- [8] PELECH, Petr a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2019*. 27. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. 399 s. ISBN 978-80-7554-191-8.
- [9] KOLEKTIV AUTORŮ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 304 s. ISBN 978-80-7598-315-2.
- [10] KOLEKTIV AUTORŮ. *Optimalizace daně*. Český Těšín: PORADCE, 2019. 256 s. ISBN 978-80-7365-425-2.
- [11] HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky 2019*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. 248 s. ISBN 978-80-905899-9-5.
- [12] MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, 2019. 279 s. ISBN 978-80-7554-195-6.
- [13] THOM, Michael. *Tax Politics and Policy*. New York: Routledge, 2017. 263 p. ISBN 978-1-13818338-4.
- [14] KOLEKTIV AUTORŮ. *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU z pohledu daňové harmonizace*. Praha: Leges, 2012. 466 s. ISBN 978-80-87576-21-2.
- [15] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Linde, 2018. 382 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

- [16] KOLEKTIV AUTORŮ. *Introduction to Austrian tax law*. 3. vyd., Austria: Facultas, 2018. 223 s. ISBN 978-3-7089-1635-4.
- [17] SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2019*. Amsterdam: IBFD, 2019. 1250 s. ISBN 978-90-8722-521-6.
- [18] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [19] ŘEZANKOVÁ, Hana a Tomáš LÖSTER. *Základy statistiky*. Praha: Oeconomica, 2013. 96 s. ISBN 978-80-245-1957-9.
- [20] KOLEKTIV AUTORŮ. *Průvodce základními statistickými metodami*. Praha: Grada Publishing, 2010. 272 s. ISBN 978-80-2473243-5.

Zákony, vyhlášky a standardy

- [21] Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- [22] Zákon č. 592/1992 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- [23] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [24] Zákon č. 400/1998, o dani z příjmu (Einkommensteuergesetz BGBl č. 400/1988)

Internetové a ostatní zdroje

- [25] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Stát v roce 2018 hospodařil s přebytkem 2,9 miliardy korun* [online]. Ministerstvo financí ČR [19.10.2019]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/pokladni-plneni-sr-33898>
- [26] PRUVODCERAKOUSKEM.CZ. *Daňový a právní systém Rakouska* [online]. Pruvodcerakouskem.cz [19.10.2019]. Dostupné z: https://pruvodcerakouskem.cz/danovy-a-pravni-system-rakouska/?fbclid=IwAR1KtawbikkBpwUq14tPQE5Q_Iclwt-Zty6R0op9oNxBU3CBORuIimGVPZk
- [27] BUNDESMINISTERIUM FINANZEN. *Budgetbericht 2018/2019* [online]. Bundesministerium Finanzen [19.10.2019]. Dostupné z: https://www.bmf.gv.at/budget/das-budget/Budgetbericht_2018_2019.pdf?6dj8e5
- [28] BUSINESSINFO.CZ. *Rakousko: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online]. Businessinfo.cz [19.10.2019]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/rakousko-zakladni-charakteristika-teritoria-19137.html#sec7>

- [29] RECHTSINFORMATIONSSYSTEM DES BUNDES. *Gesamte Rechtsvorschrift für Stabilitätsabgabegesetz* [online]. Rechtsinformationssystem des bundes [19.10.2019]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20007050>
- [30] PWC. *Austria Corporate – Other taxes* [online]. Pwc [19.10.2019]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Austria-Corporate-Other-taxes>
- [31] BUNDESMINISTERIUM FINANZEN. *Kraftfahrzeugsteuer* [online]. Bundesministerium Finanzen [19.10.2019]. Dostupné z: https://www.bmf.gv.at/steuern/fahrzeuge/kraftfahrzeugsteuer.html#Bemessungsgrundlage_und_Steuersatz
- [32] RECHTSINFORMATIONSSYSTEM DES BUNDES. *Gesamte Rechtsvorschrift für Normverbrauchsabgabegesetz* [online]. Rechtsinformationssystem des bundes [19.10.2019]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004698>
- [33] BUNDESMINISTERIUM FINANZEN. *Motorbezogene Versicherungssteuer* [online]. Bundesministerium Finanzen [19.10.2019]. Dostupné z: https://www.bmf.gv.at/steuern/fahrzeuge/motorbezogene-versicherungssteuer.html#Berechnung_und_Entrichtung
- [34] OECDILIBRARY. *OECD Tax Statistics* [online]. OECDiLibrary [19.10.2019]. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/data/revenue-statistics/comparative-tables_data-00262-en
- [35] SOZIALVERSICHERUNG. *Beitragsrechtliche Werte in der Sozialversicherung 2019* [online]. Sozialversicherung [19.10.2019]. Dostupné z: <https://www.sozialversicherung.at/cdscontent/load?contentid=10008.665869&version=1545306360>
- [36] EY. *Tax guide archive* [online]. EY [19.10.2019]. Dostupné z: <https://www.ey.com/gl/en/ervices/tax/global-tax-guide-archive>
- [37] BUNDESMINISTERIUM FINANZEN. *Das Bundesministerium für Finanzen* [online]. Bundesministerium Finanzen [18.1.2020]. Dostupné z: <https://www.bmf.gv.at/steuern/selbststaendige-unternehmer/einkommensteuer/est-verlustverwertung.html>
- [38] BUNDESMINISTERIUM FINANZEN. *ABC der Werbungskosten* [online]. Bundesministerium Finanzen [18.1.2020]. Dostupné z: https://www.bmf.gv.at/steuern/arbeitnehmer-pensionisten/arbeitnehmerveranlagung/abc-der-werbungskosten.html#Doppelte_Haushaltsf_hrung_und_Familienheimfahrten
- [39] SEVDESK. *Werbungskosten für Selbstständige & Kleinunternehmer* [online]. sevDESK [18.1.2020]. Dostupné z: <https://sevdesk.at/lexikon/werbungskosten/>
- [40] STEUERSERVICE. *Ermittlung der einkünfte* [online]. Steuerservice [18.1.2020]. Dostupné z: http://www.steuerservice.at/tl_files/GINTHOER/Artikel%20Steuersparbuch%202014/Ermittlung%20der%20Einkuenfte.pdf

- [41] WKO.AT. *Aktuelle Werte: Einkommen-/Körperschaftsteuer ab 2016* [online]. WKO.at [18.1.2020]. Dostupné z: <https://www.wko.at/service/steuern/Aktuelle-Werte:-Einkommen--Koerperschaftsteuer-ab-2016.html>
- [42] BUNDESMINISTERIUM FINANZEN. *FAQ: Family Bonus* [online]. Bundesministerium Finanzen [18.1.2020]. Dostupné z: <https://www.bmf.gv.at/en/topics/taxation/family-and-children/family-bonus-faq.html>
- [43] FINANZ.AT. *Steuererklärung - Einkommensteuererklärung - Formular E1* [online]. Finanz.at [18.1.2020]. Dostupné z: <https://www.finanz.at/steuern/steuererklaerung/>
- [44] OECD.ORG. *Revenue Statistics 2019 Tax revenue trends in the OECD* [online]. OECD.org [18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/revenue-statistics-highlights-brochure.pdf>
- [45] DEN DAŇOVÉ SVOBODY. *Den daňové svobody 2019* [online]. Dendanovesvobody.cz [18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.dendanovesvobody.cz/>
- [46] JUNGEWIRTSCHAFT.AT. *Tax freedom day 2019* [online]. Jungewirtschaft.at [18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.jungewirtschaft.at/jw/oesterreich/tax-freedom-day-2019.pdf>
- [47] KURZY.CZ. *Graf EUR/Kč, ČNB, grafy kurzů měn* [online]. Kurzy.cz [18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/grafy/CZK-EUR/>

Seznam zkratek

DE	Daňová evidence
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DZ	Daňové zvýhodnění
DZD	Dílčí základ daně
HDP	Hrubý domácí produkt
HM	Hrubá mzda
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PM	Průměrná mzda
PO	Právnická osoba
SHM	Superhrubá mzda
SP	Sociální pojištění
SZ	Sociální zabezpečení
UCE	Účetnictví
VZ	Vyměřovací základ
ZD	Základ daně
ZP	Zdravotní pojištění

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на вѣдомі, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. 4. 2020

.....
Kateřina Holemá

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Výpočet daně z příjmů fyzických osob v ČR
- Příloha č. 2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob v Rakousku
- Příloha č. 3 Legislativní srovnání daně z příjmů fyzických osob
- Příloha č. 4 Progresivita průměrné sazby poplatníků B